

ประกาศเทศบาลตำบลยางฮอม
เรื่อง ประกาศใช้แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด”
เทศบาลตำบลยางฮอม ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๙

ตามที่กระทรวงมหาดไทย ได้กำหนดนโยบายและจัดทำแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๙ เพื่อให้การบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเป็นไปตามแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๕ – ๒๕๗๐) โดยมุ่งเน้นการคัดแยกขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทาง การจัดการขยะอินทรีย์หรือขยะเปียกตามโครงการจัดทำถังขยะเปียก ลดโลกร้อน การสร้างมูลค่าเพิ่มจากขยะรีไซเคิลชุมชนตามโครงการขับเคลื่อนธนาคารขยะ ขยะมูลฝอย ของเสียอันตรายชุมชน และมูลฝอยติดเชื้อ ให้มีการบริหารจัดการและส่งกำจัดอย่างถูกต้อง รวมไปถึงการลดการใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้ง (Single-use plastics) ตลอดจนการสร้างความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในพื้นที่ นั้น

เทศบาลตำบลยางฮอม จึงได้จัดทำและประกาศใช้ “แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ‘จังหวัดสะอาด’ เทศบาลตำบลยางฮอม ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๙” เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทาง เครื่องมือ และกลไกในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลยางฮอม ให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าประสงค์ และตัวชี้วัดของจังหวัดเชียงราย และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนในท้องถิ่น

จึงประกาศให้ทราบและถือปฏิบัติโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๓๑ เดือนกรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๙

(นายเกียรติชัย ชัยชนะ)

นายกเทศมนตรีตำบลยางฮอม

แผนปฏิบัติการ จัดการขยะมูลฝอยจังหวัดสะอาด

ประจำปี พ.ศ. 2569

เทศบาลตำบลยางฮอม

อำเภอขุนตาล จังหวัดเชียงราย

ต้องตื่นร่วมใจ ขยะไม่ตกค้าง เมืองน่าอยู่

คัดแยกขยะ
ลดปริมาณ

ทิ้งถูกที่
มีวินัย

ลดโลกร้อน
เพื่อนาคต

ร่วมมือ ร่วมใจ
จังหวัดสะอาด
น่าอยู่ อย่างยั่งยืน

คำนำ

ตามที่ กระทรวงมหาดไทย ได้จัดทำแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. 2569 เพื่อให้การจัดการขยะมูลฝอยของประเทศมีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง และเป็นไปตามเป้าหมายของแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ (พ.ศ. 2565 - พ.ศ. 2570) โดยมุ่งเน้นการคัดแยกขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทาง โดยเฉพาะการจัดการขยะอินทรีย์หรือขยะเปียกตามโครงการจัดทำถังขยะเปียก ลดโลกร้อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การสร้างมูลค่าเพิ่มจากขยะรีไซเคิลชุมชนตามโครงการขับเคลื่อนธนาคารขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ขยะมูลฝอย ของเสียอันตรายชุมชนและมูลฝอยติดเชื้อ มีการบริหารจัดการและส่งกำจัดอย่างถูกต้อง รวมไปถึงการลดการใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้ง (single-use plastics) และการให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการบริหารจัดการขยะภายในหน่วยงาน โดยให้ความสำคัญต่อเครือข่ายความร่วมมือต่าง ๆ เช่น อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อถล.) รวมถึงการดำเนินงานของกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีแผนการดำเนินงานที่ชัดเจนเป็นระบบ

เพื่อเป็นการลดปริมาณขยะมูลฝอยในเขตตำบลยางฮอม ส่งเสริมการคัดแยกขยะที่ต้นทาง จัดทำระบบเก็บขนอย่างมีประสิทธิภาพ และขยะมูลฝอยได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ เทศบาลตำบลยางฮอม จึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. 2569 ขึ้นเพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการขับเคลื่อน และแก้ไขปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนให้เกิดความต่อเนื่อง ถูกหลักวิชาการ และสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

เทศบาลตำบลยางฮอม

กรกฎาคม 2569

บทที่ 1 บทนำ

ความเป็นมา

การบริหารจัดการขยะมูลฝอย ถือเป็นการมุ่งผลสู่การขับเคลื่อน Sustainable Development Goals : SDGs ภายใต้เป้าหมายที่ 12 สร้างหลักประกันให้มีแบบแผนการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน เป้าประสงค์ที่ 12.5 ลดการเกิดของเสียโดยให้มีการป้องกัน การลดปริมาณ การใช้ซ้ำ และการนำกลับมาใช้ใหม่ ภายในปี 2573 และเป้าหมายที่ 13 ปฏิบัติการอย่างเร่งด่วนเพื่อต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น เป้าประสงค์ที่ 13.2 บูรณาการมาตรการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในนโยบาย ยุทธศาสตร์ และการวางแผนระดับชาติ แม้ว่า SDGs จะเป็นเป้าหมายระดับโลกแต่การนำ SDGs ไปปรับให้เหมาะกับบริบทของพื้นที่ (Localization of the SDGs) เป็นเรื่องสำคัญ จึงต้องให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีความเป็นเจ้าของพื้นที่ร่วมผลักดันตามเป้าประสงค์ (Targets) และตัวชี้วัด (Indicators) ที่เหมาะสมกับบริบทของท้องถิ่น โดยหลักการการขับเคลื่อน SDGs ควรเป็นกระบวนการที่เริ่มจากฐานรากขึ้นสู่ระดับนโยบาย (Bottom-Up) และมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้มีบทบาทหลักในการนำ SDGs ไปปฏิบัติ ด้วยเหตุนี้ กระทรวงมหาดไทยจึงได้เร่งผลักดันให้ท้องถิ่นสามารถบริหารจัดการขยะมูลฝอยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดการขยะมูลฝอยของประเทศเริ่มดำเนินการภายใต้แผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. 2559 – 2564) : ซึ่งได้สิ้นสุดในปี 2564 กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจึงดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2565 – 2570) เพื่อเป็นกรอบและแนวทางในการขับเคลื่อนการแก้ไขภาวะมลพิษจากขยะที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ความเดือดร้อนและสุขภาพอนามัยของประชาชนอย่างต่อเนื่อง โดยคำนึงถึงสภาพปัญหาและบริบทสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป และสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายรัฐบาล พันธกรณีระหว่างประเทศ การควบคุมป้องกันการเกิดของเสียจากต่างประเทศ (Trans-boundary Movement of Wastes and Recyclables) รวมถึงสถานการณ์โรคระบาดใหม่ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid-19) โดยใช้หลักการจัดการสมัยใหม่ตามหลักสากลที่นานาอารยประเทศใช้บริหารจัดการขยะให้เกิดประโยชน์และประสิทธิภาพสูงสุด ได้แก่ แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน-เศรษฐกิจสีเขียว (BCG Model) หลักการ 3R (Reduce, Reuse, Recycle) หลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย (PPP: Polluter Pays Principles) การมีส่วนร่วมของภาครัฐและภาคเอกชนในการจัดการขยะ (Public Private Partnership) หลักการขยายขอบเขตความรับผิดชอบของผู้ผลิตตามหลักการ Extended Producer Responsibility (EPR) และของผู้บริโภคตามหลักการ Extended Consumer Responsibility (ECR) โดยแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2565 – 2570) ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2565 กระทรวงมหาดไทยในฐานะที่ได้รับมอบหมายให้เป็นหนึ่งในหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก ในการดำเนินการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของปัญหาขยะมูลฝอยชุมชนที่เกิดขึ้นในพื้นที่ในด้านต่าง ๆ เช่น ขยะมูลฝอยชุมชนไม่ได้รับการคัดแยกตั้งแต่ต้นทาง การจัดทำระบบเก็บขนไม่มีประสิทธิภาพ ขยะมูลฝอยชุมชนไม่ได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการและยังกำจัดไม่หมด รวมถึงการบริหารจัดการของหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบยังขาดประสิทธิภาพและทั่วถึง ที่ผ่านมามหาวิทยาลัยมหาดไทยได้แก้ไขปัญหามลพิษขยะมูลฝอยชุมชนมาอย่างต่อเนื่อง โดยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง โดยการขับเคลื่อนกระบวนการผ่านแผนปฏิบัติการ

จัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี ซึ่งได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน

กรอบแนวคิด

แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2565 - 2570) จัดทำขึ้นภายใต้กรอบแนวคิดการจัดลำดับความสำคัญของการจัดการขยะรูปแบบใหม่ (The Waste Management Hierarchy) และการบริหารจัดการขยะตามวัฏจักรชีวิตผลิตภัณฑ์ (Life Cycle Management Approach) โดยมีมาตรการและแนวทางการจัดการที่ครอบคลุมทุกขั้นตอน ตั้งแต่การออกแบบ การผลิต การจัดจำหน่ายการบริโภค การคัดแยกและนำกลับมาใช้ใหม่ และกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ดังนี้

1. การจัดการ ณ ต้นทาง ตั้งแต่การออกแบบผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Eco-design) การผลิต และการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การกำหนดหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้ผลิต ผู้นำเข้า ผู้จัดจำหน่าย ในการร่วมรับผิดชอบผลิตภัณฑ์ของตนตลอดวัฏจักรชีวิต ตามหลักการขยายความรับผิดชอบของผู้ผลิต (Extended Producer Responsibility: EPR) ในการจัดการขยะพลาสติก ขยะบรรจุภัณฑ์ ขยะอาหาร ขากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

2. การจัดการ ณ กลางทาง ส่งเสริมการบริโภคที่ยั่งยืน เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้บริโภค โดยการใช้สินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การเลือกใช้สินค้าและบรรจุภัณฑ์ที่สามารถใช้ซ้ำ การเรียกคืนกลับรีไซเคิลโดยผู้ประกอบการ การลดหรือใช้บรรจุภัณฑ์ที่ก่อภาระต่อสิ่งแวดล้อมและส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ และการสร้างกลไกการคัดแยกขยะ ณ ต้นทาง สอดคล้องกับรูปแบบการกำจัดขยะ ณ ปลายทาง เพื่อให้มีการนำทรัพยากรกลับคืนจากของเสียให้มากที่สุดในรูปแบบวัสดุรีไซเคิล (Material recovery) และพลังงาน (Energy recovery) ทำให้เหลือขยะที่ต้องกำจัดให้น้อยที่สุด (Final disposal)

3. การจัดการ ณ ปลายทาง จะใช้แนวทางการจัดการขยะมูลฝอยผสมผสาน (Integrated Solid Waste Management) ตามที่กำหนดไว้ในการจัดลำดับความสำคัญของการจัดการขยะรูปแบบใหม่ โดยจัดให้มีระบบกำจัดแบบผสมผสานโดยใช้เทคโนโลยีต่างๆ ก่อนการฝังกลบขั้นสุดท้าย เช่น ระบบคัดแยกและนำกลับคืนวัสดุรีไซเคิล การเผาเพื่อผลิตพลังงาน การหมักปุ๋ย เพื่อให้เหลือขยะที่ต้องฝังกลบให้น้อยที่สุด

4. การพัฒนาเครื่องมือบริหารจัดการขยะ เพื่อสนับสนุนให้การจัดการขยะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ การพัฒนากฎหมายเพื่อกำหนดรูปแบบ แนวทางในการจัดการ และบทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องในการจัดการขยะ เช่น การจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ การจัดการขยะบรรจุภัณฑ์ การจัดการขยะพลาสติก เป็นต้น การปรับปรุงกฎหมาย/กฎระเบียบ เพื่อแก้ปัญหาข้อติดขัดในการจัดการขยะ การพัฒนาและเชื่อมโยงฐานข้อมูลให้เป็นข้อมูลชุดเดียวกัน สามารถนำมาใช้ ในการวางแผนและตัดสินใจในการแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดทำองค์ความรู้ที่จำเป็นสำหรับภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน รวมถึงการวิจัยพัฒนานวัตกรรมที่เหมาะสมสำหรับการจัดการขยะ

บทที่ 2 ข้อมูลพื้นฐาน และสถานการณ์

1. ด้านกายภาพ

1.1 ที่ตั้งของหมู่บ้านหรือชุมชนหรือตำบล

ที่ตั้งของหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลยางฮอม ประกอบด้วย

- หมู่ที่ 1 บ้านป่าบงน้ำล้อม
- หมู่ที่ 2 บ้านป่าแดง
- หมู่ที่ 3 บ้านทุ่งศรีเกิด
- หมู่ที่ 4 บ้านน้ำแพร่
- หมู่ที่ 5 บ้านห้วยหลวงเหนือ
- หมู่ที่ 6 บ้านห้วยหลวงใต้
- หมู่ที่ 7 บ้านชมภู
- หมู่ที่ 8 บ้านยางฮอม
- หมู่ที่ 9 บ้านห้วยสัก
- หมู่ที่ 10 บ้านใหม่พัฒนา
- หมู่ที่ 11 บ้านงามเมือง
- หมู่ที่ 12 บ้านยางฮอมใหม่
- หมู่ที่ 13 บ้านพญาพิภักดิ์
- หมู่ที่ 14 บ้านน้ำแพร่เหนือ
- หมู่ที่ 15 บ้านห้วยสักเหนือ
- หมู่ที่ 16 บ้านดงเจริญ
- หมู่ที่ 17 บ้านยางฮอม
- หมู่ที่ 18 บ้านชมภูใต้
- หมู่ที่ 19 บ้านน้ำแพร่ใต้
- หมู่ที่ 20 บ้านห้วยหลวงเหนือ
- หมู่ที่ 21 บ้านป่าแดงใหม่

สำนักงานเทศบาลตำบลยางฮอม

(ปัจจุบันเป็นเทศบาลขนาดกลาง ณ วันที่ 18 กรกฎาคม 2551)

ตั้งอยู่เลขที่ 1 หมู่ 7 ตำบลยางฮอม อำเภอขุนตาล จังหวัดเชียงราย

- โทรศัพท์ 053 – 606223

- โทรสาร 053 – 606292

1.2 ลักษณะภูมิประเทศ

ภูมิประเทศของเทศบาลตำบลยางฮ่อมมีลักษณะเป็นภูเขาสูงชัน และที่ราบลุ่ม เป็นพื้นที่สำหรับเป็นที่อยู่อาศัย และเป็นพื้นที่สำหรับการเกษตร

ด้านเหนือ

จากหลักเขตที่ 1 เป็นเส้นเลียบตามแนวเส้นแบ่งเขตระหว่างอำเภอเชียงของ กับ อำเภอขุนตาลตามร่องน้ำลึกลำห้วยเหล็ก ไปทางทิศตะวันออกไปบรรจบแม่น้ำอิง เป็นหลักเขตที่ 2 ซึ่งตั้งอยู่บริเวณพิกัด P C 359120 รวมระยะทางประมาณ 6,300 เมตร

จากหลักเขตที่ 2 เป็นเส้นเลียบตามแนวเส้นแบ่งเขตระหว่างอำเภอเชียงของ กับ อำเภอขุนตาลตามร่องน้ำลึกลำน้ำอิง ไปทางทิศตะวันออก ถึงหลักเขตที่ 3 บริเวณพิกัด PC 364120 รวมระยะทางประมาณ 700 เมตร

จากหลักเขตที่ 3 เป็นเส้นเลียบตามแนวเส้นแบ่งเขตระหว่างอำเภอเชียงของ กับ อำเภอขุนตาล ตามร่องน้ำลึกลำน้ำอิง ไปทางทิศใต้ ถึงหลักเขตที่ 4 ซึ่งตั้งอยู่บริเวณลำห้วยแดนเมือง บ้านแดนเมือง ตำบลบุญเรือง อำเภอเชียงของ พิกัดที่ PC 378091 รวมระยะทางประมาณ 6,200 เมตร

จากหลักเขตที่ 4 เป็นเส้นเลียบตามแนวเส้นแบ่งเขตระหว่างอำเภอเชียงของ กับ อำเภอขุนตาล ไปทางทิศตะวันออก ตามร่องน้ำลึกลำห้วยแดนเมือง ตัดผ่านถนนทางหลวงหมายเลข 1020 ถึงหลักเขตที่ 5 บริเวณพิกัด PC 439066 รวมระยะทางประมาณ 7,300 เมตร

ด้านตะวันออก

จากหลักเขตที่ 5 เป็นเส้นเลียบตามแนวเส้นแบ่งเขตระหว่างอำเภอเวียงแก่น กับ อำเภอขุนตาล ไปทางทิศใต้ ตามสันเขา ถึงหลักเขตที่ 6 บริเวณ สันดอยยาว พิกัดที่ PB 409979 รวมระยะทางประมาณ 9,800 เมตร

จากหลักเขตที่ 6 เป็นเส้นเลียบตามแนวเส้นแบ่งเขตระหว่างอำเภอเทิง กับ อำเภอขุนตาล ไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ ตัดผ่านถนนทางหลวงชนบทหมายเลข 4018 ไปตามสันเขา ถึงหลักเขตที่ ๗ ซึ่งตั้งอยู่บริเวณลำห้วยไร่ พิกัดที่ PB 393945 รวมระยะทางประมาณ 4,400 เมตร

ด้านใต้

จากหลักเขตที่ 7 เป็นเส้นเลียบตามแนวเส้นแบ่งเขตระหว่างตำบลป่าตาล กับ ตำบลยางฮ่อมไปทางทิศตะวันตก ตามร่องน้ำลึกลำห้วยไร่ ตัดผ่านทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1020 ถึงหลักเขตที่ 8 บริเวณพิกัด PB 350976 รวมระยะทางประมาณ 6,000 เมตร

จากหลักเขตที่ 8 เป็นเส้นเลียบตามแนวเส้นแบ่งเขตระหว่างตำบลป่าตาล กับ ตำบลยางฮ่อม ไปทางทิศตะวันตก ตามร่องน้ำลึกลำห้วยไร่ไปบรรจบแม่น้ำอิง เป็นหลักเขตที่ 9 บริเวณพิกัด PB 312993 รวมระยะทางประมาณ 5,100 เมตร

ด้านตะวันตก

จากหลักเขตที่ 9 เป็นเส้นเลียบตามแนวเส้นแบ่งเขตระหว่างอำเภอพญาเม็งราย กับ อำเภอขุนตาล ไปทางทิศเหนือ ตามร่องน้ำลิกแม่น้ำอิง ถึงหลักเขตที่ 10 ซึ่งตั้งอยู่บริเวณจุดบรรจบลำห้วยร่องตุ๋ พิกัดที่ PC 323028 รวมระยะทางประมาณ 6,700 เมตร

จากหลักเขตที่ 10 เป็นเส้นเลียบตามแนวเส้นแบ่งเขตระหว่างอำเภอพญาเม็งราย กับ อำเภอขุนตาล ไปทางทิศเหนือ ตามร่องน้ำลิกลำห้วยร่องตุ๋ ถึงหลักเขตที่ 11 ซึ่งตั้งอยู่บริเวณทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1174 พิกัดที่ PC 323036 รวมระยะทางประมาณ 800 เมตร

จากหลักเขตที่ 11 เป็นเส้นเลียบตามแนวเส้นแบ่งเขตระหว่างอำเภอพญาเม็งราย กับ อำเภอขุนตาล ไปทางทิศเหนือ ผ่านทุ่งนา ถึงหลักเขตที่ 12 ซึ่งตั้งอยู่บริเวณทางหลวงชนบทหมายเลข 4021 พิกัดที่ PC 321086 รวมระยะทางประมาณ 5,000 เมตร

จากหลักเขตที่ 12 เป็นเส้นเลียบตามแนวเส้นแบ่งเขตระหว่างอำเภอพญาเม็งราย กับ อำเภอขุนตาล ไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ตามเส้นทางกึ่งกลางทางหลวงชนบทหมายเลข 4021 ถึงหลักเขตที่ 13 ซึ่งตั้งอยู่บริเวณทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1174 พิกัดที่ PC 312088 รวมระยะทางประมาณ 1,000 เมตร

จากหลักเขตที่ 13 เป็นเส้นเลียบตามแนวเส้นแบ่งเขตระหว่างอำเภอพญาเม็งราย กับ อำเภอขุนตาล ไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ตามเส้นทางกึ่งกลางทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1174 จนบรรจบหลักเขตที่ 1 รวมระยะทางประมาณ 1,500 เมตร

เนื้อที่ทั้งหมด 134.8 ตารางกิโลเมตร

1.3 ลักษณะภูมิอากาศ

ลักษณะอากาศมีลักษณะร้อนชื้น อากาศเปลี่ยนแปลงไปตามฤดู ซึ่งมี 3 ฤดู ดังนี้

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนมีนาคมไปจนถึงกลางเดือนพฤษภาคม อากาศร้อนและแห้งแล้ง แต่บางครั้ง อาจเกิดพายุฝนฟ้าคะนองและลมกระโชกแรงหรืออาจมีลูกเห็บตกก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชนทุกปี เรียกว่า“พายุฤดูร้อน” อากาศร้อน จะมีอุณหภูมิระหว่าง 25 – 40 องศาเซลเซียส ร้อนจัด มีอุณหภูมิประมาณ 40 องศาเซลเซียสขึ้นไป

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคม ฝนตกมากในช่วงเดือน พฤษภาคม – ตุลาคม แต่อาจเกิด“ช่วงฝนทิ้งช่วง” ซึ่งอาจนานประมาณ 1 – 2 สัปดาห์หรือบางปีอาจเกิดขึ้นรุนแรงและมีฝนน้อยนานนับเดือน ในเดือนมิถุนายน

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ในช่วงกลางเดือนตุลาคมหนาว 1-2 สัปดาห์ เป็นช่วงเปลี่ยนฤดูจากฤดูฝนเป็นฤดูหนาว อากาศแปรปรวนไม่แน่นอน อาจเริ่มมีอากาศเย็นหรืออาจยังมีฝนฟ้าคะนอง อากาศหนาวอุณหภูมิต่ำสุด ประมาณ 8 องศา และพื้นที่บนยอดภูเขามากกว่า 4 องศา

1.5 ลักษณะของดิน

ลักษณะดินโดยทั่วไปเป็นดินร่วน ประมาณ 30% ดินลูกรังประมาณ 65% ลักษณะดินในพื้นที่เป็นดินเหนียวประมาณ 5 %

๒. ด้านการเมือง/การปกครอง

เมื่อ 146 ปี ที่ผ่านมามีประมาณ ปี พ.ศ. 2399 พื้นที่ในบริเวณตำบลยางฮ่อมเป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์และมีที่ว่างเปล่าจำนวนมากจึงมีผู้คนอพยพมาตั้งรกรากในเขตตำบลยางฮ่อม โดยส่วนมากแล้วจะอพยพมาจากจังหวัดน่าน ,จังหวัดแพร่ ,จังหวัดลำปาง และจังหวัดพะเยา อีกส่วนหนึ่งเป็นชาวเขาเผ่าม้งและเมี่ยน ซึ่งอาศัยอยู่ตามภูเขาที่อยู่ในบริเวณเทือกเขาดอยยาว ดอยผาตั้ง คือบริเวณยอดเขาอำเภอเทิง อำเภอเวียงแก่น และอำเภอขุนตาลปัจจุบัน และก่อนนั้นพื้นที่หมู่บ้านในอำเภอขุนตาลทั้งหมดเรียกว่า แคว้นน้ำแพร่เหนือมีผู้ดูแลเรียกว่านายบ้านหรือพ่อแคว้น โดยมีนายบ้านคนแรก คือพ่อแคว้นกองแก้ว น้ำแพร่ ในปี พ.ศ. 2424 ได้เปลี่ยนตำแหน่งของแคว้นกองแก้ว น้ำแพร่ ต่อมาได้เสียชีวิตลง ทางราชการได้ตั้งขุนน้อยพรม อนุเคราะห์ เป็นผู้ปกครอง ระหว่างปี พ.ศ. 2424 – 2455 จนสิ้นชีวิต ทางราชการได้แต่งตั้งขุนจำเนียร เขตชนเป็นผู้ปกครอง ต่อมาในปี พ.ศ. 2471 แคว้นน้ำแพร่เหนือได้ยกฐานะเป็นตำบลน้ำแพร่เหนือ และเปลี่ยนชื่อตำบลน้ำแพร่เหนือ เป็นตำบลยางฮ่อม ในปี พ.ศ.2475 และเดิมตำบลยางฮ่อมอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอเทิง จนเมื่ออำเภอขุนตาลได้ถูกจัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2539 ตำบลยางฮ่อมจึงได้อยู่ในเขตพื้นที่อำเภอขุนตาล ตั้งแต่นั้นมาจนถึงปัจจุบัน ตำบลยางฮ่อมมีหมู่บ้านจำนวน 21 หมู่บ้าน

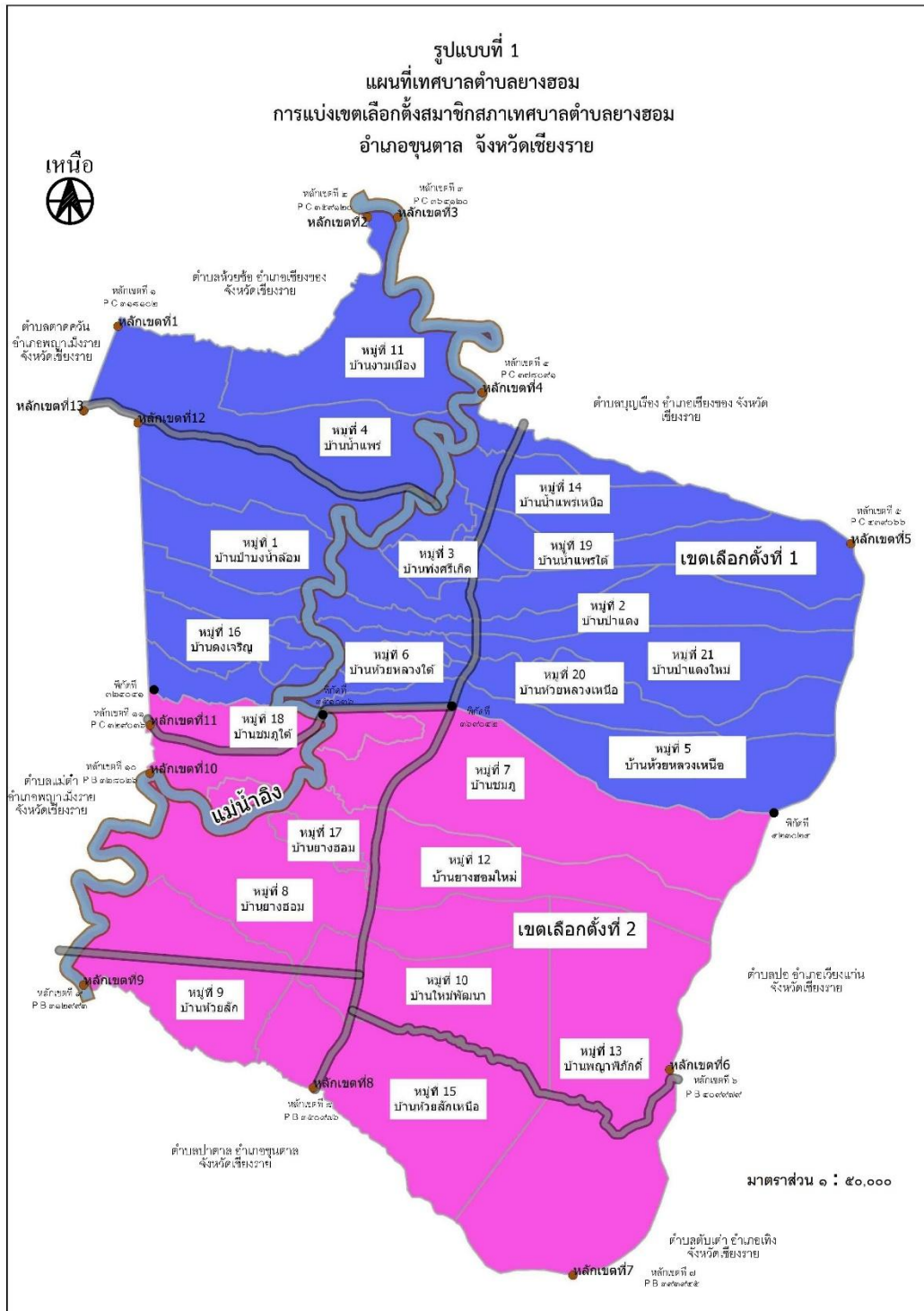
๒.๑ เขตการปกครอง

ตำบลยางฮ่อมได้รับการยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง จัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อวันที่ 19 มกราคม 2539 ลำดับที่ 377 โดยได้ประกาศใน ราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศทั่วไป เล่ม 113 ตอนที่ 9 ลงวันที่ 30 มกราคม 2539 และทำให้การจัดตั้ง องค์การบริหารส่วนตำบลยางฮ่อมมีผลบังคับใช้ในวันที่ 30 มีนาคม 2539 ปัจจุบันตำบลยางฮ่อมมีเขตการปกครอง 21 หมู่บ้าน องค์การบริหารส่วนตำบลยางฮ่อมได้รับการจัดตั้งเป็นเทศบาลตำบลยางฮ่อม ตามประกาศของกระทรวงมหาดไทย ณ วันที่ 15 กรกฎาคม 2551 ทั้งนี้ตั้งแต่วันที่ 18 กรกฎาคม 2551 มีสมาชิกสภาเทศบาลตำบลยางฮ่อม จำนวน 12 คน คณะผู้บริหารเทศบาลตำบลยางฮ่อม มีจำนวน 5 คน เป็นเทศบาลขนาดกลาง มีหมู่บ้านจำนวน 21 หมู่บ้าน

อาณาเขตของเทศบาลตำบลยางฮ่อม

ทิศเหนือติดกับ	ตำบลบุญเรือง และตำบลห้วยซ้อ อำเภอเชียงของ
ทิศใต้ติดกับ	ตำบลป่าตาล อำเภอขุนตาล
ทิศตะวันออกติดกับ	ตำบลปอ อำเภอเวียงแก่น และตำบลตับเต่า อำเภอเทิง
ทิศตะวันตกติดกับ	ตำบลตาดควัน และตำบลแม่ต้า อำเภอพญาเม็งราย

แผนที่ตำบลยางฮอม

3. ประชากร

แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” เทศบาลตำบลยางฮอม ประจำปี พ.ศ. 2569 | 10

3.1 ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนประชากร

3.1 ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนประชากร (ข้อมูลเปรียบเทียบย้อนหลัง 5 ปี)

ปี พ.ศ.	ประชากรทั้งสิ้น(คน)	ชาย(คน)	หญิง(คน)	ครัวเรือน (หลัง)
พ.ศ.2564	10,939	5,368	5,571	4,034
พ.ศ.2565	10,864	5,327	5,537	4,064
พ.ศ.2566	10,782	5,272	5,510	4,112
พ.ศ.2567	10,634	5,176	5,458	4,138
พ.ศ.2568	10,555	5,125	5,430	4,163

หมายเหตุ : ข้อมูลจากสำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลตำบลยางฮอม

4. สภาพทางสังคม

4.1 การศึกษา

ตำบลยางฮอม มีสถานที่จัดการเรียนการสอนให้ประชาชนในพื้นที่ตำบลยางฮอมตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยเทศบาลตำบลยางฮอมมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 9 แห่ง โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) จำนวน 6 แห่ง และโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 1 แห่ง การแก้ปัญหาของเทศบาลตำบลยางฮอม ได้จัดกิจกรรมรณรงค์ ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด การฝึกระวัง ป้องกันแก้ไขปัญหามลพิษในครอบครัว เสริมสร้างความเข้มแข็งของสตรีและสถาบันครอบครัว เสริมสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ครอบครัว และกิจกรรมโครงการที่ส่งเสริม คุณภาพชีวิตของเด็ก และเยาวชน เพื่อส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชน การลดช่องว่างระหว่างวัยในครอบครัว มีการสนับสนุนอาหารเสริมนม อาหารกลางวัน และโครงการที่สอดคล้องกับการแก้ไขปัญหาให้แก่เด็กในสถานศึกษา ให้กับทางโรงเรียนในเขตพื้นที่ตำบลยางฮอม จำนวน 7 แห่ง และร่วมกันจัดกิจกรรมต่าง ๆ กับทางโรงเรียน

- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลยางฮอม จำนวน 9 แห่ง ดังนี้

1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านพญาพิภักดิ์ ตั้งอยู่หมู่ที่ 13 ต.ยางฮอม อ.ขุนตาล จ.เชียงราย
2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กห้วยสัก ตั้งอยู่หมู่ที่ 9 ต.ยางฮอม อ.ขุนตาล จ.เชียงราย
3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยางฮอม ตั้งอยู่หมู่ที่ 17 ต.ยางฮอม อ.ขุนตาล จ.เชียงราย
4. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กชมภู ตั้งอยู่หมู่ที่ 7 ต.ยางฮอม อ.ขุนตาล จ.เชียงราย
5. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กห้วยหลวง ตั้งอยู่หมู่ที่ 20 ต.ยางฮอม อ.ขุนตาล จ.เชียงราย
6. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กป่าแดง ตั้งอยู่หมู่ที่ 16 ต.ยางฮอม อ.ขุนตาล จ.เชียงราย
7. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กป่าบาง ตั้งอยู่หมู่ที่ 1 ต.ยางฮอม อ.ขุนตาล จ.เชียงราย
8. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุ่งศรีเกิด ตั้งอยู่หมู่ที่ 3 ต.ยางฮอม อ.ขุนตาล จ.เชียงราย
9. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กน้ำแพร่ ตั้งอยู่หมู่ที่ 19 ต.ยางฮอม อ.ขุนตาล จ.เชียงราย

- โรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 6 แห่ง ดังนี้

1. โรงเรียนบ้านห้วยสักประชานุกุล ตั้งอยู่หมู่ที่ 9 ต.ยางฮอม อ.ขุนตาล จ.เชียงราย
2. โรงเรียนอนุบาลยางฮอม ตั้งอยู่หมู่ที่ 12 ต.ยางฮอม อ.ขุนตาล จ.เชียงราย
3. โรงเรียนบ้านพญาพิภักดิ์ ตั้งอยู่หมู่ที่ 13 ต.ยางฮอม อ.ขุนตาล จ.เชียงราย
4. โรงเรียนบ้านชมภู ตั้งอยู่หมู่ที่ 7 ต.ยางฮอม อ.ขุนตาล จ.เชียงราย
5. โรงเรียนบ้านป่าแดงห้วยหลวง ตั้งอยู่หมู่ที่ 16 ต.ยางฮอม อ.ขุนตาล จ.เชียงราย
6. โรงเรียนบ้านทุ่งน้ำแพร่ป่าบาง ตั้งอยู่หมู่ที่ 3 ต.ยางฮอม อ.ขุนตาล จ.เชียงราย

- โรงเรียนมัธยมศึกษา 1 แห่ง คือ โรงเรียนยางฮอมวิทยาคม

4.2 สาธารณสุข

จากข้อมูลหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีสุขภาพที่ดี มีการคัดกรองสุขภาพให้กับประชาชนกลุ่มเสี่ยง โรคที่มักเกิดแก่ประชากรในชุมชน เช่นกัน ได้แก่ โรคความดัน เบาหวาน โรคไข้เลือดออก มือ ปาก เท้าในเด็ก และโรคอื่น ๆ มีสถิติเข้ารับการรักษายาบาล ปัญหาคือประชาชนบางรายไม่ยอมไปคัดกรองหรือตรวจสุขภาพประจำปี การแก้ไขปัญหา คือ เทศบาลตำบลยางฮอม และหน่วยงานสาธารณสุข โรงพยาบาลในพื้นที่ ได้จัดกิจกรรมร่วมมือกันรณรงค์ให้ชุมชนเห็นความสำคัญ ซึ่งได้ผลดีในระดับหนึ่ง ประชาชนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี แต่ต้องเป็นการดำเนินการอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี จากการสำรวจข้อมูลพื้นฐาน บางครัวเรือนไม่ได้รับประทานอาหารที่ถูกสุขลักษณะ การใช้ยาเพื่อบำบัดอาการเจ็บป่วยที่ไม่เหมาะสม การออกกำลังกายไม่สม่ำเสมอ และประชากรส่วนใหญ่ไม่ได้รับการตรวจสุขภาพ ปัญหาเหล่านี้เทศบาลตำบลยางฮอมพยายาม อย่างยิ่งที่จะแก้ไข โดยร่วมมือกับโรงพยาบาลขุนตาล โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล และอาสาสมัครประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในการจัดกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหา

(๑) หน่วยงานด้านสาธารณสุข

- โรงพยาบาลของรัฐบาลขนาด 30 เตียง จำนวน 1 แห่ง ได้แก่
 1. โรงพยาบาลขุนตาล ตั้งอยู่ ณ หมู่ที่ 12 ตำบลยางฮอม อำเภอขุนตาล จังหวัดเชียงราย
- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล จำนวน 2 แห่ง ได้แก่
 1. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลยางฮอม ตั้งอยู่ ณ หมู่ที่ 16 ตำบลยางฮอม อำเภอขุนตาล จังหวัดเชียงราย
 2. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลน้ำแพร่ ตั้งอยู่ ณ หมู่ที่ 19 ตำบลยางฮอม อำเภอขุนตาล จังหวัดเชียงราย
- สถานพยาบาลเอกชน 4 แห่ง ตั้งอยู่ ณ หมู่ที่ 4, 5 ตำบลยางฮอม อำเภอขุนตาล จังหวัดเชียงราย
- ร้านขายยาแผนปัจจุบัน - แห่ง

4.3 อาชญากรรม

ปัญหาเกี่ยวกับอาชญากรรมในพื้นที่ตำบลยางฮอม ทางสถานีตำรวจภูธรขุนตาลได้อนุเคราะห์ข้อมูลอาชญากรรม สถิติในการเกิดเหตุในพื้นที่ตำบลยางฮอม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2565 จำนวน 4 คดี จากข้อมูลดังกล่าวทำให้ทราบปัญหาทางสังคมในพื้นที่ตำบลยางฮอมยังมีปัญหาทางสังคมที่ต้องช่วยกันแก้ไข วิธีการแก้ไขปัญหของเทศบาลตำบลยางฮอม ที่สามารถดำเนินการได้ตามอำนาจหน้าที่และงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด คือ การอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับส่งเสริมอาชีพเพื่อให้เกิดรายได้ และกิจกรรมนันทนาการ ให้ประชาชนมีกิจกรรมที่ช่วยผ่อนคลายความตึงเครียดจากปัญหาทางสังคม ในปัจจุบัน และการติดตั้งกล้องวงจรปิดในจุดพื้นที่สาธารณะ รวมทั้งได้ตั้งจุดตรวจ จุดสกัด จุดบริการ ในช่วงเทศกาลที่มีวันหยุดติดต่อกันหลายวันเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชน ซึ่งเทศบาลตำบลยางฮอม ได้ดำเนินการจัดเวรยามรักษาความปลอดภัยอยู่ที่สำนักงานเทศบาลตลอด 24 ชั่วโมง เพื่อบริการประสานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องและช่วยเหลือเมื่อมีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้น และมีผู้ยามบริการประชาชน 1 แห่ง ตั้งอยู่ ณ หมู่ที่ 5 ตำบลยางฮอม

4.4 ยาเสพติด

ปัญหายาเสพติดในชุมชนของเทศบาลตำบลยางฮอม ทางสถานีตำรวจภูธรขุนตาลได้อนุเคราะห์ข้อมูลยาเสพติด สถิติในการเกิดเหตุในพื้นที่ตำบลยางฮอม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2565 จำนวน 34 คดี จากข้อมูลดังกล่าวทำให้ทราบปัญหาทางสังคมในพื้นที่ตำบลยางฮอมยังมีปัญหาทางสังคมเกี่ยวกับยาเสพติด ที่ต้องช่วยกันแก้ไข ปัญหา การแก้ไขปัญหของเทศบาลตำบลยางฮอมสามารถทำได้เฉพาะตามอำนาจหน้าที่เท่านั้น เช่น การณรงค์ การประชาสัมพันธ์ การฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับพิษภัยของยาเสพติด การอบรมส่งเสริมอาชีพเพื่อให้เกิดรายได้ และกิจกรรมนันทนาการ เพื่อใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ หากนอกเหนือจากอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบลยางฮอม ประสานต่ออำเภอขุนตาลหรือสถานีตำรวจภูธรขุนตาลแล้วแต่กรณี ทั้งนี้ เทศบาลตำบลยางฮอมได้ตั้งงบประมาณดำเนินโครงการด้านการแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่และให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องมาโดยตลอด ทางเทศบาลตำบลยางฮอมได้รับความร่วมมือจากทางผู้นำชุมชนประชาชนในพื้นที่ หน่วยงานราชการช่วยสอดส่องดูแลอยู่เป็นประจำ

4.5 การสังคมสงเคราะห์

เทศบาลได้ดำเนินการด้านสังคมสงเคราะห์ ดังนี้

1. ดำเนินการงานเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ป่วยเอดส์
2. รับลงทะเบียนและประสานโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด,ผู้สูงอายุ,พิการ,ผู้ป่วยเอดส์
3. ประสานการออกบัตรคนพิการ
4. ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาทางสังคม
5. รับคำขอรับเงินสงเคราะห์ การจัดการศพผู้สูงอายุตามประเพณี
6. จัดตั้งศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในพื้นที่ตำบลยางฮอม ตั้งอยู่บ้านห้วยสัก

หมู่ที่ 15

7. ให้ความช่วยเหลืออื่นๆตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาล

5. ระบบบริการพื้นฐาน

ในเขตเทศบาลมีระบบบริการพื้นฐาน ดังนี้

5.1 เส้นทางคมนาคม

ในเขตเทศบาลตำบลยางฮ่อมมีเส้นทางคมนาคม จำนวน 220 สาย ได้รับการขึ้นทะเบียนทางหลวงท้องถิ่น จำนวน 6 สาย อยู่ระหว่างการขอขึ้นทะเบียนทางหลวงท้องถิ่น จำนวน 98 สาย ปัญหาการก่อสร้างเส้นทางคมนาคม คือ บางเส้นทางเป็นถนนในความรับผิดชอบของ อบจ.เชียงราย เทศบาลตำบลยางฮ่อมไม่สามารถดำเนินการก่อสร้าง/ปรับปรุง/ซ่อมแซมได้ และงบประมาณของเทศบาลตำบลยางฮ่อมอย่างจำกัด พื้นที่ให้บริการมีจำนวนมาก ปัจจุบันเทศบาลตำบลยางฮ่อมมีเส้นทางคมนาคม ติดต่อกันระหว่างตำบล – อำเภอ ดังนี้

1. ถนนทางหลวง หมายเลข 1020 สายเทิง – เชียงของ
2. ถนนทางหลวงชนบท ระหว่างบ้านใหม่พัฒนา – บ้านพญาพิภักดิ์
3. ถนน grp. กลาง ระหว่างบ้านชมภู – หุ้งจั่ว อำเภอเชียงของ
4. ถนน อบจ.เชียงราย สายบ้านห้วยสัก – บ้านห้วยห้อม ตำบลป่าตาล
5. ถนนสายหนองหมดหนองเหม็น สายระหว่าง บ้านน้ำแพร่-บ้านใหม่โชคชัย ตำบลตาดคว้น อำเภอพญาเม็งราย
6. ถนนทางหลวง หมายเลข 1421 บ้านใหม่พัฒนา – หัวดอย

5.2 การไฟฟ้า

การขยายเขตไฟฟ้า ปัจจุบันมีไฟฟ้าใช้ทุกครัวเรือน ปัญหาคือไฟฟ้าส่องสว่างทางหรือที่สาธารณะ ยังไม่สามารถดำเนินการครอบคลุมพื้นที่ได้ทั้งหมด เนื่องจากมีการขยายครัวเรือนเพิ่มขึ้นและพื้นที่ที่มีความต้องการให้ติดตั้งไฟฟ้าส่องสว่างนั้นมีเป็นจำนวนมาก งบประมาณของเทศบาลตำบลยางฮ่อมอย่างจำกัด และการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคมีจุดที่ต้องดำเนินการเป็นจำนวนมาก การแก้ปัญหา คือ ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อที่จะทำความเข้าใจ กับประชาชนในพื้นที่ ทั้งนี้ เทศบาลตำบลยางฮ่อมก็ได้ตั้งงบประมาณการขยายเขตไฟฟ้าทุกปี และได้แจ้งประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนได้รับทราบถึงเหตุผล เพื่อจะได้แก้ไขปัญหให้กับประชาชนในตำบลยางฮ่อม ปัจจุบันในเขตเทศบาลตำบลยางฮ่อม มีไฟฟ้าใช้ ดังนี้

- (1) มีไฟฟ้าใช้ทั่วถึงทั้ง 21 หมู่บ้าน
- (2) ไฟฟ้าสาธารณะ มีจำนวน 21 หมู่บ้าน

5.3 การประปา

เทศบาลตำบลยางฮ่อมไม่มีกิจการประปาเป็นของตนเอง ประชาชนใช้น้ำประปาภูเขา และการขุดบ่อบาดาล ปัญหา คือ ช่วงฤดูแล้งน้ำประปาภูเขาไม่เพียงพอกับความต้องการ การแก้ไขปัญหาคือ เทศบาลตำบลยางฮ่อมดำเนินการจัดทำระบบประปา โดยให้บริการครอบคลุมทั้งตำบล ปัจจุบันเทศบาลตำบลยางฮ่อมได้ดำเนินการแก้ไขปัญหโดยการลงพื้นที่ ดำเนินการแก้ไขตามจุดที่เกิดปัญหาในทันที และเทศบาลตำบลยางฮ่อมได้นำโครงการเกี่ยวกับน้ำบริโภค

บรรจุในแผนพัฒนาท้องถิ่นเพื่อที่จะพิจารณาดำเนินการในปีต่อไป เมื่อมีงบประมาณเพียงพอและความจำเป็นก็สามารถดำเนินโครงการได้ต่อเนื่อง เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนต่อไป ปัจจุบันประชาชนมีประปาใช้ ดังนี้

- (1) ชุมชนที่มีน้ำประปาใช้ครบทุกหมู่บ้านจำนวน 21 หมู่บ้าน

5.4 โทรศัพท์

- (1) สถานีโทรคมนาคมอื่น - แห่ง (ตู้โทรศัพท์สาธารณะ)
(2) ชุมสายโทรศัพท์ 1 แห่ง

5.5 ไปรษณีย์หรือการสื่อสารหรือการขนส่ง และวัสดุ ครุภัณฑ์

- ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข (เอกชน) 1 แห่ง ตั้งอยู่ ณ หมู่ที่ 21 ตำบลยางฮอม

6. ระบบเศรษฐกิจ

6.1 การเกษตร

ประชากรในเขตเทศบาล ร้อยละ 70 ประกอบอาชีพเกษตรกรรม การเกษตรที่สำคัญ ได้แก่

- นาข้าว	จำนวน 2,167 ครัวเรือน	จำนวนพื้นที่ 25,759.19 ไร่
- ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	จำนวน 169 ครัวเรือน	จำนวนพื้นที่ 1,135.01 ไร่
- มันสำปะหลัง	จำนวน 90 ครัวเรือน	จำนวนพื้นที่ 970.76 ไร่
- ลำไย	จำนวน 1,257 ครัวเรือน	จำนวนพื้นที่ 4,262.88 ไร่

6.2 การประมง

ในเขตเทศบาลมีการประมงในครัวเรือนเลี้ยงไว้บริโภค และเหลือจากบริโภคนำไปขายในตลาด เช่น บ่อเลี้ยงปลาที่ขุดไว้ตามนาข้าว/สวน และแหล่งน้ำสาธารณะที่ประชาชนในพื้นที่สามารถไปจับสัตว์น้ำมาบริโภค เหลือจากบริโภคในครัวเรือนแล้วนำไปขายในตลาดชุมชน จำนวนการประมงในพื้นที่ตำบลยางฮอม ดังนี้

เกษตรกรขึ้นทะเบียนจากกรมประมง	จำนวน 391.00 ราย
บ่อเลี้ยงปลา	จำนวน 433.00 บ่อ
พื้นที่บ่อเลี้ยงปลา	จำนวน 151.96 ไร่

6.3 การปศุสัตว์

- เป็นการประกอบการในลักษณะเลี้ยงในครัวเรือนเป็นอาชีพหลักและอาชีพเสริม เช่น การเลี้ยงไก่ เป็ด โค สุกร กระบือ จำนวนสัตว์ในพื้นที่โดยประมาณ ดังนี้

โค	585 ตัว	กระบือ	272 ตัว	สุกร	1,276 ตัว	เป็ด	2,078 ตัว
ไก่	74,731 ตัว	แพะ	15 ตัว	นกกระทา	330 ตัว	อื่นๆ	1,053 ตัว

6.4 การบริการ

- ธนาคาร	-	แห่ง	
- โรงแรม	-	แห่ง	
- ปั๊มน้ำมัน	1	แห่ง	(ปั๊มPT ตั้งบ้านขมภู หมู่ที่ 7)
- โรงงานอุตสาหกรรม	1	แห่ง	
- โรงเรียน	15	แห่ง	
- ตลาด	5	แห่ง	

- ร้านค้าของชำทั่วไป	66	แห่ง
- ปั๊มน้ำมันหลอด	11	แห่ง
- ร้านค้าวัสดุ	3	แห่ง
- ห้องเช่ารายวัน	3	แห่ง

6.5 การท่องเที่ยว

สถานที่ท่องเที่ยวในเขตพื้นที่ตำบลยางฮอมที่โดดเด่นและน่าสนใจ ได้แก่

1. ศาลาประดิษฐานรอยครอบพระบาท พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ บ้านพญาพิภักดิ์ หมู่ที่ 13

2. จุดชมวิวดอยพญาพิภักดิ์ (ภูหลงถึง) บ้านพญาพิภักดิ์ หมู่ 13

3. สวนสาธารณะภูหลงถึง (สระมังกร)

4. น้ำตกแดนดง บ้านงามเมือง หมู่ 11

5. วนอุทยานน้ำตกศรีชมภู บ้านชมภู หมู่ 7

6. พระธาตุยางฮอม บ้านยางฮอม หมู่ 12

7. พระธาตุจอมสวรรค์ บ้านห้วยหลวงเหนือ หมู่ 20

8. พระธาตุแก้วรัตนจุฬามณี บ้านชมภู หมู่ 7

9. พระธาตุจอมมงคลคีรีสารภี บ้านน้ำแพร่ใต้ หมู่ 19

10. บ้านโบราณ(ไถลื้อ) บ้านห้วยหลวง หมู่ 5

11. วัดบ้านห้วยหลวงเหนือ หมู่ที่ 20 ได้รับรางวัลการจัดการสิ่งแวดล้อมในวัด ระดับดีเยี่ยม จากกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

12. สวนป่าจำปูดิน บ้านห้วยสัก หมู่ที่ 15

๖.๖ อุตสาหกรรม

มีบริษัทที่ตั้งทำธุรกิจในพื้นที่ จำนวน 2 แห่ง (บริษัทศรีตรัง แอโกรอินดัสตรี จำกัดมหาชน ตั้งอยู่ หมู่ที่ 12 และบริษัทเจริญโภคภัณฑ์เมล็ดพันธุ์ จำกัด หมู่ 9)

๖.๗ การพาณิชย์และกลุ่มอาชีพ

การพาณิชย์

ธนาคาร	-	แห่ง	สถานีบริการน้ำมัน	1	แห่ง
บริษัท	4	แห่ง	ศูนย์การค้า/ห้างสรรพสินค้า	-	แห่ง
ห้างหุ้นส่วนจำกัด	-	แห่ง	ตลาดสด	7	แห่ง
ร้านค้าของชำทั่วไป	74	แห่ง	โรงฆ่าสัตว์	-	แห่ง
ซูเปอร์มาเก็ต	3	แห่ง	ปั๊มน้ำมันหลอด	14	แห่ง
ร้านค้าวัสดุ	7	แห่ง			

กลุ่มอาชีพ

จำนวนกลุ่มทุกประเภท 56 กลุ่ม

แยกประเภทกลุ่ม

- กลุ่มอาชีพ 53 กลุ่ม
- กลุ่มออมทรัพย์ 1 กลุ่ม
- กลุ่มอื่น ๆ 1 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มฟ้าหลังฝน
- กลุ่มปิ่นจักรยานภูแดงหลวง 1 กลุ่ม

สินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

1. ผ้าทอพื้นบ้าน บ้านยางฮ่อม หมู่ที่ 12
2. ผ้าทอพื้นบ้านห้วยหลวง หมู่ที่ 5, 20
3. ผ้าปักชาวเขา บ้านใหม่พัฒนา หมู่ที่ 10
4. ไม้กวาดแสงจันทร์บ้านห้วยสัก หมู่ที่ 15
5. หมูเส้นบ้านใหม่พัฒนา หมู่ที่ 10
6. กลุ่มผลิตปุ๋ยหมักอินทรีย์ชีวภาพ หมู่ที่ 1 – 21

งานฝีมือต่าง ๆ (ช่างไม้ ช่างปั้น/ กลุ่มจักสาน ทอผ้า) ได้แก่

1. ช่างเคียนไม้ลูกกรงแจกัน หมู่ที่ 18
2. จักสานและไม้กวาด หมู่ที่ 9,15,12,17
3. กลุ่มจักสานผู้สูงอายุ หมู่ที่ 3,4,9,11,19,21
4. กลุ่มจักสานของเล่นเด็ก หมู่ที่ 15
5. ช่างไม้ หมู่ที่ 8
6. ตีมีด หมู่ที่ 10,14

ภูมิปัญญาท้องถิ่น แพทย์แผนไทย/สมุนไพร/หมอยาพื้นบ้าน

- ผลิตยาสมุนไพร หมู่ที่ 2,3,5,6,8,9,10,11,12,15

7. ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม

7.1 การนับถือศาสนา

- ผู้ที่นับถือศาสนาพุทธ ประชากรส่วนใหญ่ของตำบลยางฮ่อม หมู่ที่ 1- 21 นับถือศาสนาพุทธ

วัด 9 แห่ง

1. วัดห้วยสัก ตั้งอยู่ ณ หมู่ที่ 9
2. วัดบ้านยางฮ่อม ตั้งอยู่ ณ หมู่ที่ 17
3. วัดบ้านชมภู ตั้งอยู่ ณ หมู่ที่ 18
4. วัดบ้านห้วยหลวงเหนือ ตั้งอยู่ ณ หมู่ที่ 20
5. วัดบ้านห้วยหลวงใต้ ตั้งอยู่ ณ หมู่ที่ 6
6. วัดบ้านป่าแดง ตั้งอยู่ ณ หมู่ที่ 2
7. วัดป่าบงน้ำล้อม ตั้งอยู่ ณ หมู่ที่ 1

8. วัดทุ่งศรีเกิด	ตั้งอยู่ ณ หมู่ที่ 3
9. วัดน้ำแพร่	ตั้งอยู่ ณ หมู่ที่ 4
10. วัดพระธาตุกำแพงหิน	ตั้งอยู่ ณ หมู่ที่ 19

พระธาตุในตำบลยางฮอม

1. พระธาตุบ้านขมภู
2. พระธาตุยางฮอมจอมสวรรค์
3. พระธาตุกู่แก้วเสด็จ (บ้านป่าบง)
4. พระธาตุช้างมูบ (บ้านทุ่งศรีเกิด)
5. พระธาตุจอมมงคลคีรีสารภี (บ้านน้ำแพร่ใต้ หมู่ที่ 19)
6. พระธาตุหลวงพระบาง (บ้านน้ำแพร่เหนือ หมู่ที่ 14)

สำนักสงฆ์ 2 แห่ง

1. สำนักสงฆ์บ้านยางฮอม หมู่ 12
- ผู้ที่นับถือศาสนาคริสต์

สำนักคริสต์ 1 แห่ง

1. โบสถ์ 1 แห่ง ตั้งอยู่ ณ บ้านงามเมือง หมู่ที่ 11 ชื่อโบสถ์ร่มเกล้าขุนตาล

7.2 ประเพณีและงานประจำปี

- ประเพณีวันขึ้นปีใหม่	ประมาณเดือน มกราคม
- ประเพณีปีใหม่ม้ง	ประมาณเดือน มกราคม
- ประเพณีวันสงกรานต์	ประมาณเดือน เมษายน
- ประเพณีหล่อเทียนและแห่เทียนพรรษา	ประมาณเดือน กรกฎาคม
- ประเพณีตานก๋วยสลาก	ประมาณเดือน สิงหาคม กันยายน
- ประเพณีลอยกระทง	ประมาณเดือน ตุลาคม พฤศจิกายน
- ประเพณีวันเข้าพรรษา ออกพรรษา	ประมาณเดือน กรกฎาคม ตุลาคม พฤศจิกายน
- ประเพณียี่เป็ง	ประมาณเดือน ตุลาคม พฤศจิกายน

7.3 ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาษาถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประชาชนในเขตเทศบาลได้อนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่ แพทย์แผนไทย/สมุนไพร/หมอพื้นบ้าน ศิลปวัฒนธรรม/ประเพณีท้องถิ่น งานฝีมือต่าง ๆ (ช่างไม้ ช่างปั้น/ กลุ่มจักสาน ทอผ้า)

- แพทย์แผนไทย/สมุนไพร/หมอพื้นบ้าน
 1. ผลิตยาสมุนไพร หมู่ที่ 2,3,5,6,8,9,10,11,12,15
- ศิลปวัฒนธรรม/ประเพณีท้องถิ่น ได้แก่
 1. กลุ่มดนตรีพื้นเมือง หมู่ที่ 11,17,18,5,8,15

2. กลุ่มผีเสื้อ	หมู่ที่ 3
3. หมอสู่วัว	หมู่ที่ 2
4. ฟ้อนสาวไหม	หมู่ที่ 1
5. กลองสะบัดชัย	หมู่ที่ 4
6. ฟ้อนขับลือ	หมู่ที่ 5
7. ศาสนพิธีชาวเขา	หมู่ที่ 10

- งานฝีมือต่าง ๆ (ช่างไม้ ช่างปั้น/ กลุ่มจักสาน ทอผ้า) ได้แก่

1. ช่างเคียนไม้ลูกกรงแจกัน	หมู่ที่ 18
2. จักสานและไม้กวาด	หมู่ที่ 9,15,12,17
3. กลุ่มจักสานผู้สูงอายุ	หมู่ที่ 3,4,9,11,19,21
4. กลุ่มจักสานของเล่นเด็ก	หมู่ที่ 15
5. ช่างไม้	หมู่ที่ 8
6. ตีมีด	หมู่ที่ 10,14

ภาษาถิ่น ส่วนมากร้อยละ 70 % พูดภาษาเหนือ(ภาษาคำเมืองล้านนา) ร้อยละ 10 พูดภาษาไทยลื้อ (บ้านห้วยหลวงหมู่ 5,6,20) ร้อยละ 6 พูดภาษาม้ง (บ้านพญาพิภักดิ์ หมู่ที่ 13) และร้อยละ 4 พูดภาษาอื้อเมี่ยน (บ้านใหม่พัฒนาหมู่ที่ 10)

7.4 สินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึก

ประชาชนในเขตเทศบาลได้ผลิตของใช้พื้นเมืองขึ้นใช้ในครัวเรือนและเหลือเอาไว้จำหน่ายบ้าง ได้แก่ อาหารแปรรูป ผ้าที่ทอจากผ้าฝ้าย เครื่องจักสานที่ทำจากไม้ไผ่ เป็นต้น

8. ทรัพยากรธรรมชาติ

8.1 น้ำ ตำบลยางฮอมมีน้ำใช้ในการอุปโภค-บริโภค มาจากลำห้วยต่างๆ ที่ไหลมาจากภูเขา จากการขุดเจาะบ่อบาดาล ซึ่งจะต้องนำมาผ่านกระบวนการของระบบประปา และจากการขุดบ่อน้ำตื้นใช้การอุปโภค-บริโภคภายในครัวเรือน และน้ำที่ใช้ในการเกษตร เทศบาลตำบลยางฮอมมีสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า จำนวน 3 สถานี ได้แก่ 1.สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านน้ำแพร่ 2.สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าสันตบตอง และ 3.สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านทุ่งศรีเกิด หมู่ที่ 3

8.2 ป่าไม้ ในเขตเทศบาลมีพื้นที่เป็นภูเขาสูงและเป็นเขตอุทยานแห่งชาติจึงมีป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์ บางหมู่บ้านยังอนุรักษ์ป่าไม้ที่มีอายุหลายร้อยปีไว้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของหมู่บ้าน และยังมีการปลูกต้นไม้ในไร่ สวน เช่น ไม้สักเพื่อใช้สร้างบ้านและปลูกเป็นไม้เศรษฐกิจ

8.3 ภูเขา ในเขตเทศบาลทางฝั่งทางทิศตะวันออกของถนนเป็นภูเขาสูงตลอดแนว

9. ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญของเทศบาลตำบลยางฮอม

ในพื้นที่ของเทศบาลเป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์มากส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เหมาะสำหรับการเพาะปลูก มีแหล่งน้ำธรรมชาติ(แม่น้ำอิง)ไหลผ่านตลอดปี มีห้วย หนอง คลอง บึง เป็นจำนวนมาก แต่ขาดการบริหารจัดการน้ำและขาดงบประมาณจากภาครัฐที่เป็นโครงการขนาดใหญ่ เช่นการขุดลอกหนองน้ำต่างๆ การ

ผันน้ำจากแม่น้ำอิงมาใช้ในช่วงฤดูแล้ง ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ ได้แก่ ดิน น้ำ ต้นไม้ อากาศที่ไม่มีมลพิษ ปัญหาของเทศบาลคือ พื้นที่ทางทิศตะวันออกเป็นภูเขาสูงชัน ช่วงฤดูฝนมีน้ำไหลหลากจากภูเขาทำให้บ้านเรือน และพืชผลทางการเกษตรเสียหาย ทางทิศตะวันตกมีแม่น้ำอิงไหลผ่านช่วงฤดูฝนจะมีน้ำเอ่อล้นท่วมพืชผลทางการเกษตรเสียหายทุกปี ปัจจุบันยังไม่มีแนวทางแก้ไขปัญหาได้ เทศบาลมีพื้นที่ที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติเป็นจำนวนมาก ทั้งน้ำตก ลำห้วย ป่าไม้ พื้นที่อุดมสมบูรณ์ และมีมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง เข้ามาแนะนำเป็นผู้นำให้ความรู้และช่วยเหลือเกี่ยวกับวิชาการในเรื่องสร้างตำบลยางฮอมเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงทรัพยากรธรรมชาติ และเชิงวัฒนธรรม

บทที่ 3 ข้อมูลพื้นฐาน และแผนปฏิบัติการจัดการมูลฝอย “จังหวัดสะอาด”

ข้อมูลขยะมูลฝอย

จากข้อมูลสถานการณ์การบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลยางฮอม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ในระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (DLA Waste) พบว่า สถานการณ์การบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลยางฮอม ซึ่งมีจำนวนประชากรตามทะเบียนราษฎร์ 10,621 คน จำนวนครัวเรือน 4,148 ครัวเรือน 21 หมู่บ้าน มีปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนที่เกิดขึ้นจากการประมาณการจำนวนประชากร 3,961.687 ตันต่อปี ประกอบด้วย ขยะทั่วไป ขยะรีไซเคิล และขยะอันตราย ซึ่งจะเห็นได้ว่าปริมาณขยะที่เกิดขึ้นในชุมชนมีสัดส่วนที่สูงมาก การกำจัดขยะส่วนใหญ่ครัวเรือนนำไปกำจัดเองโดยวิธีการเผา และขยะอันตราย กำจัดโดยใช้ถังขยะเปียกลดโลกร้อน นอกจากนี้ ยังมีขยะเปียกที่มีการปนเปื้อนและไม่ได้คัดแยกออกจากขยะมูลฝอยประเภทอื่น ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการกระบวนการเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอย ส่งผลต่อประสิทธิภาพของระบบการจัดการและกำจัดมูลฝอยของเทศบาลตำบลยางฮอมด้วย

นิยามความหมายและประเภทของขยะมูลฝอย

ขยะหรือมูลฝอย (Solid waste) คือ เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า เศษวัตถุ ถุงพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร แก้ว วัสดุสัตว์ ซากสัตว์หรือสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์หรือที่อื่น และหมายความรวมถึงมูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยที่เป็นพิษ หรืออันตรายจากชุมชนหรือครัวเรือน ยกเว้นวัสดุที่ไม่ใช้แล้วของโรงงานซึ่งมีลักษณะและคุณสมบัติที่กำหนดไว้ตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน

มูลฝอยติดเชื้อ คือ มูลฝอยที่มีเชื้อโรคปะปนอยู่ในปริมาณมากหรือมีความเข้มข้น ซึ่งถ้ามีการสัมผัสหรือใกล้ชิดกับมูลฝอยนั้นแล้วสามารถทำให้เกิดโรคได้

ประเภทของขยะมูลฝอย

ขยะมูลฝอย สามารถแบ่งตามลักษณะทางกายภาพของขยะได้เป็น 4 ประเภท ได้แก่

1. ขยะย่อยสลาย (Compostable waste) หรือ มูลฝอยย่อยสลาย คือ ขยะที่เน่าเสียและย่อยสลายได้เร็ว สามารถนำมาหมักทำปุ๋ยได้ เช่น เศษผัก เปลือกผลไม้ เศษอาหาร ใบไม้ เศษเนื้อสัตว์ เป็นต้น แต่จะไม่นับรวมถึงซากหรือเศษของพืช ผัก ผลไม้ หรือสัตว์ที่เกิดจากการทดลองในห้องปฏิบัติการ โดยที่ขยะย่อยสลายนี้เป็นขยะที่พบมากที่สุด คือ พบมากถึง ๖4% ของปริมาณขยะทั้งหมดในกองขยะ

2. ขยะรีไซเคิล (Recyclable waste) หรือ มูลฝอยที่ยังใช้ได้ คือ ของเสียบรรจุภัณฑ์ หรือวัสดุเหลือใช้ ซึ่งสามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้ เช่น แก้ว กระดาษ เศษพลาสติก กล่องเครื่องดื่มแบบ UHT

กระป๋องเครื่องดื่ม เศษโลหะ อะลูมิเนียม ยางรถยนต์ เป็นต้น สำหรับขยะรีไซเคิลนี้ เป็นขยะที่พบมากเป็นอันดับที่สองในกองขยะ กล่าวคือ พบประมาณ ๓๐% ของปริมาณขยะทั้งหมดในกองขยะ

3. ขยะอันตราย (Hazardous waste) หรือ มูลฝอยอันตราย คือ ขยะที่มีองค์ประกอบหรือปนเปื้อนวัตถุอันตรายชนิดต่างๆ ซึ่งได้แก่ วัตถุระเบิด วัตถุไวไฟ วัตถุออกซิไดซ์ วัตถุมีพิษ วัตถุที่ทำให้เกิดโรค วัตถุไวไฟ วัตถุที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรม วัตถุกัดกร่อน วัตถุที่ก่อให้เกิดการระคายเคือง วัตถุอย่างอื่นไม่ว่าจะเป็นเคมีภัณฑ์หรือสิ่งอื่นใดที่อาจทำให้เกิดอันตรายแก่บุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์สินหรือสิ่งแวดล้อม เช่น ถ่านไฟฉาย หลอดฟลูออเรสเซนต์ แบตเตอรี่โทรศัพท์เคลื่อนที่ ภาชนะบรรจุสารกำจัดศัตรูพืช กระป๋องสเปรย์บรรจุสีหรือสารเคมี เป็นต้น ขยะอันตรายนี้ เป็นขยะที่มักจะพบได้น้อยที่สุด กล่าวคือ พบประมาณเพียง ๓% ของปริมาณขยะทั้งหมดในกองขยะ

4. ขยะทั่วไป (General waste) หรือ มูลฝอยทั่วไป คือ ขยะประเภทอื่นนอกเหนือจากขยะย่อยสลาย ขยะรีไซเคิล และขยะอันตราย มีลักษณะที่ย่อยสลายยากและไม่คุ้มค่าสำหรับการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เช่น ห่อพลาสติกใส่ขนม ถังพลาสติกบรรจุผงซักฟอก พลาสติกห่อลูกอม ซองบะหมี่กึ่งสำเร็จรูป ถังพลาสติกเปื้อนเศษอาหาร โปมเปื้อนอาหาร ฟอยล์เปื้อนอาหาร เป็นต้น

5. มูลฝอยติดเชื้อ (infectious waste) หมายถึง มูลฝอยทางการแพทย์ซึ่งมีเหตุอันควรให้สงสัยว่ามีหรืออาจมีเชื้อโรค มูลฝอยที่สัมผัสหรือสงสัยว่าได้สัมผัสกับเลือดส่วนประกอบของเลือด เช่น น้ำเหลือง เม็ดเลือดต่างๆ ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากเลือด สารน้ำจากร่างกาย เช่น ปัสสาวะ เสมหะ น้ำลาย น้ำเหลือง หนอง ได้แก่

5.1 มูลฝอยที่เป็นของเหลวหรือสารคัดหลั่ง เช่น เลือด ส่วนประกอบของเลือด ปัสสาวะ อุจจาระ น้ำไขสันหลัง เสมหะ สารคัดหลั่งต่าง ๆ

5.2 มูลฝอยที่เป็นอวัยวะหรือชิ้นส่วนของอวัยวะ เช่น ชิ้นเนื้อ เนื้อเยื่อ อวัยวะที่ได้จากการทำหัตถการต่างๆ มูลฝอยจากการตรวจทางห้องปฏิบัติการ การตรวจศพ ซากสัตว์ทดลอง รวมทั้งวัสดุที่สัมผัสระหว่างการทำการหัตถการและการตรวจนั้นๆ

5.3 มูลฝอยของมีคมติดเชื้อที่ใช้แล้ว เช่น เข็ม ส่วนปลายแหลมคมของชุดให้สารน้ำทางหลอดเลือดหรือชุดให้เลือดและผลิตภัณฑ์ของเลือด ใบมีด หลอดแก้ว กระบอกฉีดยาชนิดแก้ว สไลด์ แผ่นกระจกปิดสไลด์ เครื่องมือที่แหลมคมต่างๆ ที่ใช้กับผู้ป่วยแล้ว

5.4 มูลฝอยจากกระบวนการเก็บและเพาะเชื้อ เช่น เชื้อ อาหารเลี้ยงเชื้อ จานเลี้ยงเชื้อ วัสดุอื่น และเครื่องมือที่ใช้เพาะเชื้อแล้ว

5.5 มูลฝอยที่เป็นวัคซีน ทำจากเชื้อโรคที่มีชีวิตและภาชนะบรรจุ เช่น วัคซีนป้องกันวัณโรค โปลิโอ หัด หัดเยอรมัน คางทูม อีสุกอีใส ไขรากลัดน้อยชนิดกิน เป็นต้น

5.6 มูลฝอยติดเชื้ออื่นๆ ครอบคลุมถึง

- วัสดุทำจากผ้า เช่น สำลี ผ้าก๊อซ เสื้อคลุม ผ้าต่างๆ

- วัสดุทำจากพลาสติกและยาง เช่น ถุงมือใช้ครั้งเดียวทิ้ง กระบอกฉีดยาชนิดพลาสติก พลาสติก ปิเปตพลาสติก ท่อยาง ถุงใส่ปัสสาวะ ภาชนะพลาสติกรองรับสารคัดหลั่งและเสมหะถุงเลือด และผลิตภัณฑ์ของเลือด อุปกรณ์ที่ใช้กับผู้ป่วยแล้ว

-วัสดุทำจากกระดาษ เช่น กระดาษขี้เลื่อย เสื้อคลุมใช้ครั้งเดียวทิ้ง ผ้าปิดปาก และ
จมูก เป็นต้น

ภาพรวมสถานการณ์และการจัดการขยะมูลฝอยของ เทศบาลตำบลยางฮอม มีรายละเอียดและ แนวทางสำคัญ ดังนี้

1. ข้อจำกัดและรูปแบบการบริหารจัดการ

- ไม่มีบ่อขยะและรถเก็บขยะของตนเอง: เทศบาลตำบลยางฮอมไม่มีโครงสร้างพื้นฐานในการจัดเก็บและ
กำจัดขยะเองในพื้นที่
- การจัดการแบบรวมกลุ่มพื้นที่ (Cluster): เน้นการบริหารจัดการร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
อื่น เพื่อรวบรวมและขนส่งขยะไปกำจัดยังศูนย์จัดการขยะรวมของจังหวัดเชียงรายอย่างถูกต้องตาม
หลักวิชาการ

2. นโยบายและเป้าหมายหลัก

- ขับเคลื่อนตามแผน "จังหวัดสะอาด": ดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการคัดแยกและจัดการขยะมูลฝอย
โดยตั้งเป้าหมาย ลดปริมาณขยะมูลฝอยที่จะเข้าสู่ระบบกำจัดปลายทางลงอย่างน้อย 10%
- เน้นการจัดการที่ต้นทาง (3Rs): มุ่งเน้นการลดการเกิดขยะ (Reduce) การใช้ซ้ำ (Reuse) และการนำ
กลับมาใช้ใหม่ (Recycle) ผ่านความร่วมมือของประชาชนในชุมชน

3. มาตรการและกิจกรรมขับเคลื่อนในชุมชน

- การจัดการขยะอินทรีย์: ส่งเสริมการจัดทำ ถังขยะเปียกลดโลกร้อน ในระดับครัวเรือนเพื่อลดขยะเศษ
อาหาร
- การสร้างมูลค่าและคัดแยก: สนับสนุนการจัดตั้ง ธนาคารขยะ ในชุมชน และรณรงค์ให้เกิด ตลาดสด
ปลอดโฟม
- การจัดการขยะอันตราย: จัดให้มี จุดรวบรวมขยะอันตรายประจำหมู่บ้าน ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน เพื่อ
รวบรวมไปกำจัดอย่างถูกต้อง
- การสร้างจิตสำนึก: แต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนแบบบูรณาการ เพื่อสร้างความตระหนักรู้และส่งเสริม
พฤติกรรมคัดแยกขยะตั้งแต่ระดับครัวเรือน

4. การจัดการขยะติดเชื้อ (โรงพยาบาล และ รพ.สต.)

- ระบบเก็บขนเฉพาะทาง: ขยะติดเชื้อจากสถานพยาบาล เช่น โรงพยาบาล และ โรงพยาบาล
ส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) ในพื้นที่ตำบลยางฮอม จะแยกออกจากระบบขยะชุมชนทั่วไป
อย่างเด็ดขาด
- บริษัทเอกชนเข้ามาดำเนินการ: มีการว่าจ้าง บริษัทเอกชนที่ได้รับอนุญาต ตามมาตรฐาน
กระทรวงสาธารณสุขเข้ามาจัดเก็บและขนส่งโดยตรงเป็นประจำ

- **กำจัดอย่างถูกหลักสุขาภิบาล:** บริษัทเอกชนจะนำขยะติดเชื้อไปเข้าสู่กระบวนการเผาทำลายในเตาเผาขยะติดเชื้อความร้อนสูงเฉพาะ เพื่อป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อโรคสู่ชุมชนและสิ่งแวดล้อม

แผนปฏิบัติการด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน "จังหวัดสะอาด" ระดับ อปท.

เนื่องจากการปฏิบัติงานด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน "จังหวัดสะอาด" ระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีห้วงระยะเวลาดำเนินการตั้งนั้น เพื่อกำหนด เป้าหมายการดำเนินงานให้ชัดเจนและมีผลสัมฤทธิ์ภายใน ๑ ปี จึงกำหนดระยะเวลาดำเนินการตามแผนปฏิบัติการฯ ของเทศบาลตำบลยางฮอมและหมู่บ้าน/ชุมชน

พันธกิจ

1. ส่งเสริมให้มีการจัดการขยะตั้งแต่ระยะต้นทาง กลางทาง และปลายทาง มีส่วนร่วมในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก มุ่งผลสู่การขับเคลื่อน Sustainable Development Goals : SDGs
2. ขับเคลื่อนและสนับสนุนการดำเนินการแก้ไขปัญหามลพิษขยะมูลฝอยชุมชนให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล ข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรี แผนขยะประเทศฉบับที่ 2 แผนยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน
3. ส่งเสริมให้เกิดการลดการเกิดขยะมูลฝอยทุกวิถีทาง ตั้งแต่การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า มุ่งเน้นการลดใช้ถุงพลาสติกและโฟม ชื้อหรือใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการคัดแยกตั้งแต่ต้นทาง โดยใช้หลัก 3Rs: Reduce Reuse และ Recycle หรือ 3 ช: ใช้น้อย ใช้ซ้ำ และนำกลับมาใช้ใหม่
4. สนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพในการเก็บรวบรวมและขนส่งขยะมูลฝอยชุมชนเพื่อนำไปกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ
5. สนับสนุนและส่งเสริมในการรวมกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการมอบหมายให้เอกชนเป็นผู้ดำเนินการเก็บ ขน และกำจัดขยะมูลฝอย
6. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม/ภาคประชาชน
7. เพื่อเป็นกรอบและทิศทางการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนในปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ของกระทรวงมหาดไทย ทั้งในส่วนราชการระดับส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค รวมไปถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
8. เพื่อให้มีแนวทางให้เกิดการบูรณาการการดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทย กับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม/ภาคประชาชน

9. เพื่อเป็นแผนปฏิบัติการให้จังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำไปปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ และสามารถดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กรอบแนวคิดการดำเนินการและการกำหนดเป้าหมาย

1. กำหนดเป้าหมายโดยยึดจากแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ (พ.ศ. 2565 - 2570)
2. วิเคราะห์ปัญหาจากสถานการณ์การจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของประเทศ แนวนโยบายของกระทรวงมหาดไทย ข้อเสนอแนะจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นต้น เพื่อนำมาเป็นฐานคิดในการสร้างมาตรการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยชุมชน (Area - Base Problems)
3. กำหนดกรอบการดำเนินงาน 3 ขั้นตอนในการวางแผนและกำหนดมาตรการ คือ ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง
 - ต้นทาง → ลดปริมาณและคัดแยกขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด
 - กลางทาง → เพิ่มประสิทธิภาพการเก็บขนขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 - ปลายทาง → ขยะมูลฝอยได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ
4. การนำหลัก 3 Rs: Reduce Reuse และ Recycle หรือ 3 ช: ใช้น้อย ใช้น้ำ และนำกลับมาใช้ใหม่ และหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย ภาคราชการ ภาคเอกชน ภาคการศึกษา ภาคศาสนาภาคประชาสังคม และภาคประชาชน มาใช้ในการแก้ไขปัญหา
5. การนำกรอบนโยบายสำคัญของรัฐบาลมาใช้ในการกำหนดแนวทางการดำเนินการ

เป้าประสงค์ของแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. 2569

1. ขยะมูลฝอยมีการนำกลับไปใช้ประโยชน์เพิ่มขึ้น และส่งเสริมการคัดแยกขยะในชุมชน
2. ขยะอันตรายครัวเรือนได้รับการบริหารจัดการและนำไปใช้ประโยชน์
3. ขยะรีไซเคิลในชุมชนที่ได้รับการจัดการในรูปแบบธนาคารขยะมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และสร้างมูลค่าเพิ่มจากขยะรีไซเคิล
4. ขยะมูลฝอยได้รับการบริหารจัดการเพิ่มขึ้น ในการคัดแยก เก็บขน และกำจัดอย่างมีประสิทธิภาพ
5. ของเสียอันตรายชุมชนและมูลฝอยติดเชื้อได้รับการบริหารจัดการและกำจัดอย่างถูกต้อง
6. ประชาชนในพื้นที่มีความตระหนักและความเข้าใจในการจัดการขยะที่ต้นทางเพิ่มขึ้น เพื่อลดปัญหามลพิษในการจัดการ ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการเกิดก๊าซเรือนกระจก
7. จังหวัดมีบทบาทในการจัดกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพิ่มขึ้น
8. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้ระบบสารสนเทศเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการขยะอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัดตามแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด”

ประจำปี พ.ศ. 2569

เป้าประสงค์	เป้าหมาย (ร้อยละ)
1. ด้านการจัดการขยะต้นทาง	

เป้าประสงค์	เป้าหมาย (ร้อยละ)
1.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนให้อาสาสมัครท้องถิ่นรักโลกดำเนินการจัดกิจกรรมร่วมกับกลุ่ม “บวร”	100
1.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเปิดและดำเนินกิจกรรมของธนาคารขยะ	100
1.3 จังหวัดมีการจัดทำและดำเนินการตามแผนขับเคลื่อนโครงการถังขยะเปียกลดโลกร้อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	100
1.4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการประสานความร่วมมือกับผู้ประกอบการในพื้นที่ในการส่งเสริมและสนับสนุนการลดหรือเลิกใช้โฟมและบรรจุภัณฑ์พลาสติกชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้ง (Single – use plastics)	100
1.5 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีกิจกรรมสร้างมูลค่าเพิ่มจากขยะรีไซเคิลชุมชน	100
1.6 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการสำรวจและจัดทำข้อบัญญัติท้องถิ่นเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะ ตามกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2567	100
2. ด้านการจัดการขยะกลางทาง	
2.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีภาชนะรองรับขยะมูลฝอยแบบแยกประเภทในที่สาธารณะ และ/หรือสถานที่ท่องเที่ยวทุกแห่ง	100
2.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดเก็บขนขยะมูลฝอยหรือมาตรการจัดการมูลฝอยแยกประเภท	100
2.3 จังหวัดมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมรองรับขยะรีไซเคิลของจังหวัด	100
2.4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการขนของเสียอันตรายชุมชนไปยังจุดรวบรวมของเสียอันตรายของจังหวัด	100
2.5 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีระบบหรือมาตรการรองรับการรวบรวมมูลฝอยติดเชื้อชุมชน	100
3. ด้านการจัดการขยะปลายทาง	
3.1 ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง	80
3.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกลุ่มพื้นที่การจัดการมูลฝอย (Clusters) มีการจัดทำแผนบริหารจัดการขยะของกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) และกลไกในการติดตามประเมินผลในการดำเนินการขับเคลื่อนแผนบริหารจัดการขยะของกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters)	100
3.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการปิดหรือปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้อง	65
3.4 จังหวัดมีมาตรการส่งกำจัดและรายงานผลการจัดการของเสียอันตรายชุมชน	100
3.5 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารจัดการมูลฝอยติดเชื้ออย่างถูกวิธี	100
4. ด้านการบริหารจัดการ	

เป้าประสงค์	เป้าหมาย (ร้อยละ)
4.1 จังหวัดมีการนำเสนอเรื่องการบริหารจัดการขยะ เข้าสู่วาระการประชุม คณะกรรมการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยจังหวัด หรือคณะกรรมการจังหวัด หรือที่ประชุมผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	100
4.2 จังหวัดมีการซื้อขายคาร์บอนเครดิตจากโครงการถังขยะเปียก ลดโลกร้อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	100
4.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบันทึกข้อมูลในระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น [รายปี (มผ.1) และรายเดือน (มผ.2)]	100

มาตรการ แนวทาง และกิจกรรมการดำเนินการเพื่อนำไปสู่เป้าหมายการปฏิบัติ

เป้าหมายของ มท.	กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
1. ด้านการจัดการขยะต้นทาง			
1.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สนับสนุนให้อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลกดำเนินการจัดกิจกรรมร่วมกับกลุ่ม “บวร”	1. การดำเนินงานระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 1.1 จัดประชุมคณะกรรมการเครือข่ายอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติงานในการจัดกิจกรรมอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ภายในเดือนธันวาคม 2568 1.2 ดำเนินการจัดกิจกรรมของอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลกใน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ตามแผนปฏิบัติงานคณะกรรมการเครือข่ายอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลกที่ได้จัดทำตามข้อ 1.1 1.3 คณะกรรมการเครือข่ายอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก สรุปผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานคณะกรรมการเครือข่ายอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลกรายงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พร้อมทั้งปิดประกาศให้ประชาชนทราบภายในเดือนกันยายน 2569 1.4 ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดพิจารณาส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก ในภาพรวมของจังหวัดตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก พ.ศ. 2561 ข้อ 17 เช่น การสนับสนุนให้เกิดเครือข่ายอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลกระดับจังหวัด และการจัดกิจกรรมระดับจังหวัด 2. การดำเนินงานระดับจังหวัด 2.1 ให้จังหวัดติดตามผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามข้อ 1 ให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด ซึ่งสามารถพิจารณาใช้แบบ	- อปท. - จังหวัด	- มท. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน - ภาคศาสนา - สถานศึกษาระดับต่าง ๆ

เป้าหมายของ มท.	กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
	ติดตามการจัดกิจกรรมระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการติดตาม ผลการดำเนินงานดังกล่าว โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในวันที่ 30 กันยายน 2569 2.2 ให้จังหวัดจัดกิจกรรมสัปดาห์การขับเคลื่อนเครือข่ายอาสาสมัคร ท้องถิ่นรักษาสีพระจันทร์ โดยร่วมกับองค์การบริหารส่วนจังหวัด และ ภาควิชาเครือข่ายในเขตพื้นที่ ภายใต้ชื่องาน “ LVE Week เครือข่าย ออกล. ร่วมใจ ขับเคลื่อนสิ่งแวดล้อมไทยยั่งยืน” ในระหว่างวันที่ 1 – 15 กุมภาพันธ์ 2569 2.3 ให้จังหวัดรวบรวมผลการดำเนินงานตามแบบรายการจัดกิจกรรม ระดับจังหวัดให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบ ภายในวันที่ 21 มีนาคม 2569 ทั้งนี้ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับ กลุ่มเป้าหมายทั้ง 3 กลุ่ม ได้แก่ บ้าน วัด โรงเรียน โดยมีกิจกรรมที่ดำเนินการ ร่วมกับครัวเรือน ศาสนา/ศาสนสถานที่เคารพนับถือในชุมชน และกิจกรรม ร่วมกับนักเรียนหรือเยาวชนในพื้นที่สถานศึกษาระดับต่าง ๆ		

เป้าหมายของ มท.	กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
1.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เปิดและดำเนินกิจกรรมของธนาคาร ขยะ	จังหวัดพิจารณาการจัดกระบวนการในการติดตามประเมินผลการจัดทำ ธนาคารขยะ โดยกำหนดให้มีการคัดเลือกธนาคารขยะที่มีความโดดเด่นใน ระดับอำเภอ เพื่อถอดบทเรียนและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างหมู่บ้าน ชุมชนที่ได้ดำเนินการ และขยายผลความสำเร็จไปยังพื้นที่ข้างเคียง ในรูปแบบ ของการคัดเลือกธนาคารขยะในพื้นที่ระดับอำเภอที่มีการบริหารจัดการที่ดี และเหมาะสม ในการเป็นต้นแบบ ระดับอำเภอ และสามารถมีธนาคารขยะ ต้นแบบ ระดับอำเภอได้มากกว่า 1 แห่ง ใน 1 อำเภอ	- อปท. - จังหวัด	- สถ. - สจจ. - ทสจ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
1.3 จังหวัดมีการจัดทำและ ดำเนินการตามแผนขับเคลื่อน โครงการถังขยะเปียก ลดโลกร้อน ของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	1. จังหวัดมีการจัดทำร่างแผนการขับเคลื่อนโครงการถังขยะเปียก ลดโลกร ร้อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับจังหวัด และรายงานให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบภายใน ระยะเวลาที่กำหนด 2. จังหวัดมีการแจ้งแผนการขับเคลื่อนโครงการถังขยะเปียก ลดโลกร้อนของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับจังหวัด ให้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการตามแผนฯ 3. จังหวัดมีการจัดประชุมซักซ้อมเพื่อสร้างความเข้าใจการดำเนินงานตาม แผนการขับเคลื่อนโครงการถังขยะเปียก ลดโลกร้อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับจังหวัด ให้้องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นทราบ	- สจจ.	- สถ. - อปท. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน

เป้าหมายของ มท.	กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
	1. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งมีการลงพื้นที่สำรวจการจัดทำถังขยะเปียกของครัวเรือนและมีการรายงานผลให้จังหวัดทราบ 2. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งมีการบันทึกข้อมูลการจัดทำถังขยะเปียก ลดโลกร้อน ในระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (DLA Waste) ในทุกเดือน (ต.ค. 67 - มี.ค. 68) ถูกต้อง ครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน	- อปท. - สตอ. - สตจ.	- สต. - อปท. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
1.4 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการประสานความร่วมมือกับผู้ประกอบการในพื้นที่ในการส่งเสริมและสนับสนุนการลดหรือเลิกใช้โฟมและบรรจุภัณฑ์พลาสติกชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้ง (Single – use plastics)	องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีกิจกรรมในการเสริมสร้างความตระหนักและความรับผิดชอบต่อผู้บริโภคให้มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และมีส่วนร่วมในการเลิกใช้โฟม การลด คัดแยก และนำขยะกลับมาใช้ใหม่ โดยเฉพาะพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้ง (single – use plastics) ขยะอาหาร (food waste) และความรู้เกี่ยวกับการลดก๊าซเรือนกระจก หรือจัดกิจกรรมในหน่วยงานราชการระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และระดับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น รวมไปถึงตลาด โรงเรียน โรงพยาบาล งานกิจกรรม และเทศกาล (event) โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประสานความร่วมมือกับผู้ประกอบการในพื้นที่ ลดหรือเลิกใช้โฟมและบรรจุภัณฑ์พลาสติกชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้ง (Single – use plastics) ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ประกอบด้วย 1) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นสำรวจ จัดทำบัญชีร้านค้า/ผู้ประกอบการที่มีการใช้วัสดุบรรจุภัณฑ์ 2) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย โดยเฉพาะการลดหรือเลิกใช้โฟมและบรรจุภัณฑ์พลาสติกชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้ง (Single – use plastics) 3) เชิญชวนร้านค้า/ผู้ประกอบการ ลดหรือเลิกใช้โฟมและบรรจุภัณฑ์พลาสติกชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้ง (Single – use plastics) โดยองค์การปกครอง	- อปท. - จังหวัด - ผู้ประกอบการ / ภาคเอกชน	- สตจ. - สตอ. - ภาคประชาชน - ภาคประชาสังคม

เป้าหมายของ มท.	กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
	ส่วนท้องถิ่นอาจพิจารณาการใช้มาตรการเสริมแรงจูงใจ เช่น การออกใบประกาศยกย่องร้านค้า/ร้านอาหารสีเขียว 4) จัดกิจกรรมพิเศษในการเสริมสร้างความตระหนักและความรับผิดชอบต่อการจัดการขยะมูลฝอย เช่น เดิน-วิ่งลดขยะ ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ไม่ก่อมลพิษ จัดหลักสูตรพหุวิชาการบริหารจัดการขยะของจังหวัด		
1.5 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีกิจกรรมสร้างมูลค่าเพิ่มจากขยะรีไซเคิลชุมชน		- สธจ. - อปท.	- สธ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
1.6 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการสำรวจและจัดทำข้อบัญญัติท้องถิ่นเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะตามกฎหมายกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2567	ตามที่ มท. มีหนังสือด่วนที่สุด ที่ มท 0804.5/ว 12807 ลงวันที่ 11 ธันวาคม พ.ศ. 2567 แจ้งกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2567 โดยมีการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการเก็บ ขน และกำจัดขยะครัวเรือนใหม่ และเมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน พ.ศ. 2567 ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ มท 0804.5/ว 10449 ลงวันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2568 แจ้งกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2568 โดยมีสาระสำคัญเป็นการเลื่อนกำหนดการใช้บังคับเฉพาะข้อ 4 ข้อ 5 และข้อ 6 ของกฎกระทรวงข้างต้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องมีการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมความพร้อมต่อการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมตามกฎหมายกระทรวงฯ อีกครั้ง โดยเป็นการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่และสร้างความรู้ความเข้าใจต่อการเปลี่ยนแปลงอัตราค่าธรรมเนียมในฐานะการมีส่วนร่วมของประชาชนประเภทหนึ่ง	- อปท. - ภาคประชาชน	- สธ. - สธจ. - สธอ.

เป้าหมายของ มท.	กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
2. ด้านการจัดการขยะกลางทาง			
2.1 องค์รปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ 100 มีภาชนะรองรับขยะมูลฝอยแบบแยกประเภทในที่สาธารณะ และ/หรือสถานที่ท่องเที่ยวทุกแห่ง	(1) สำรวจสวนสาธารณะและสถานที่ท่องเที่ยวในพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อประเมินสถานการณ์และเตรียมการจัดหาภาชนะรองรับขยะมูลฝอย	- อปท.	- สถจ. - ภาคเอกชน/ภาคประชาชน
	(2) จัดหาภาชนะรองรับขยะมูลฝอยแบบแยกประเภทในสวนสาธารณะและสถานที่ท่องเที่ยวในพื้นที่รับผิดชอบให้ครบทุกแห่ง	- อปท.	- สถจ. - ภาคเอกชน/ภาคประชาชน
	(3) จัดหายานพาหนะขนขยะมูลฝอยและพนักงานประจำรถให้เพียงพอกับปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น	- อปท.	- สถจ. - สถ. - ภาคเอกชน/ภาคประชาชน
	(4) ตรวจสอบและป้องกันไม่ให้ขยะมูลฝอย น้ำ หรือสิ่งอื่นที่เกิดจากการขนขยะมูลฝอยตกหล่น รั่วไหลออกจากรถเก็บขนขยะมูลฝอย	- อปท.	- สถจ. - ภาคเอกชน/ภาคประชาชน
	(5) การทำความสะอาดยานพาหนะให้มีความสะอาดเป็นประจำทุกครั้งที่มีการขนขยะ	- อปท.	- สถจ. - ภาคเอกชน/ภาคประชาชน
2.2 องค์รปกครองส่วนท้องถิ่นมีการวางระบบเก็บขนขยะแยกประเภท หรือมีมาตรการจัดการขยะ	(1) องค์รปกครองส่วนท้องถิ่นมีการเก็บขนขยะแยกประเภท เช่น มีการกำหนดวัน เวลา สถานที่ ประเภทของขยะมูลฝอย (เช่น ขยะมูลฝอยทั่วไป ขยะมูลฝอยอันตราย ขยะมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่ ฯลฯ รวมถึงเส้นทางการเก็บและขนมูลฝอย	- อปท.	- ภาคเอกชน/ภาคประชาชน

เป้าหมายของ มท.	กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
มูลฝอยแยกประเภทให้สอดคล้องกับพื้นที่	มีการกำหนดวัน เวลา สถานที่ และเส้นทางเก็บขน โดยสามารถทำเป็นปฏิทินการเก็บขน มีการเก็บขนแบบแยกประเภท ตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 ข้อ 9 หรือจะต้องออกมาตรการในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนแยกประเภท	- อปท.	- ภาคเอกชน/ภาคประชาชน
	(2) มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน โดยการทำประชาพิจารณ์ (Public Hearing) เพื่อแจ้งให้ประชาชนใน อปท. ทราบโดยทั่วกัน	- อปท.	- ภาคเอกชน/ภาคประชาชน
	(3) จัดเตรียมยานพาหนะ และเส้นทางในการเก็บขนขยะให้เหมาะสมสำหรับการเก็บขนขยะแยกประเภท	- อปท.	- สถจ. - ทสจ.
2.3 จังหวัดมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมรองรับขยะรีไซเคิลของจังหวัด	จังหวัดมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนคัดแยกขยะรีไซเคิล และสนับสนุนการนำแนวคิดระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนมาใช้ในการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยภายใต้หลักการ 3Rs หรือ 3 ช: คือ ใช้น้อยลง ใช้ซ้ำ นำกลับมาใช้ใหม่ และรณรงค์สร้างการรับรู้ และจิตสำนึกให้ประชาชนในทุกพื้นที่มีส่วนร่วมในการลดปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนและคัดแยกขยะที่สามารถนำไปรีไซเคิลได้ พัฒนาสู่การสร้างมูลค่าเพิ่ม หรือสวัสดิการด้านต่างๆ และทำให้การจัดการขยะมูลฝอยมีประสิทธิภาพและยั่งยืน เช่น 1) นัดวันรับซื้อขายขยะรีไซเคิล โดยกำหนดวัน เวลา สถานที่ และจัดรับซื้อขาย 2) มีแอปพลิเคชันที่เอื้อต่อการซื้อขายขยะรีไซเคิล 3) มีการทำความร่วมมือ/ตกลง ในการรับซื้อขายขยะรีไซเคิลกับหน่วยงานหรือองค์กรที่มีความสนใจ	- สถจ.	- สถจ. - ภาคเอกชน/ภาคประชาชน

เป้าหมายของ มท.	กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
	4) จัดกิจกรรมระดับจังหวัดที่ส่งเสริมให้มีการนำขยะรีไซเคิลมาจัดการร่วมกัน เช่น ทอดผ้าป่าขยะ ตลาดนัดรีไซเคิล		
2.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการขนของเสียอันตรายชุมชนไปยังจุดรวบรวมของเสียอันตรายของจังหวัดหรือมีการนำส่งไปกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ	(1) จัดให้มีจุดรวบรวมหรือถังขยะอันตรายชุมชนอย่างน้อยหมู่บ้าน/ชุมชนละ 1 แห่ง	- อปท.	- สถ. - สถจ. - อบจ. - ภาคเอกชน/ภาคประชาชน
	(2) การขนขยะอันตรายชุมชนไปยังจุดรวบรวมขยะอันตรายของจังหวัด เพื่อรวบรวมและนำส่งไปกำจัดต่อไป	- อปท.	- สถ. - อบจ. - ภาคเอกชน/ภาคประชาชน
	(3) มีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้กับประชาชนในชุมชน และผู้ประกอบการในท้องถิ่น เกี่ยวกับขยะอันตรายชุมชน ประเภทต่างๆ การจัดการขยะอันตรายชุมชนจากการทิ้งหรือกำจัดขยะอันตรายชุมชนไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ และจุดรวบรวมขยะอันตรายของชุมชน	- อปท.	- สถ. - อบจ.
	(4) มีการกำหนดวัน เวลา สถานที่ และเส้นทางเก็บขนขยะอันตรายชุมชน โดยสามารถทำเป็นปฏิทินการเก็บขน พร้อมทั้งแจ้งให้ประชาชนในชุมชนทราบ	- อปท.	- ส . - สถจ. - ภาคเอกชน/ภาคประชาชน

เป้าหมายของ มท.	กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
2.4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีระบบหรือมาตรการรองรับการรวบรวมมูลฝอยติดเชื้อชุมชน	(1) มีระบบหรือมาตรการรองรับการรวบรวมมูลฝอยติดเชื้อชุมชน เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการเก็บ ขน กำจัดมูลฝอยติดเชื้อ หรือมีความร่วมมือกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ	- อปท.	- สถ. - สถจ. - สสจ. - รพ.สต - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
	(2) กำหนดจุดรับขยะติดเชื้อชุมชน หรือจัดทำที่พักขยะและขนส่งไปยังโรงพยาบาลชุมชนเพื่อนำไปกำจัด หรือจัดทำที่พักขยะและให้บริษัทเอกชนขนไปกำจัด	- อปท.	- สถ. , สถจ. - สสจ. - รพ.สต - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
3. ด้านการจัดการขยะปลายทาง			
3.1 ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง	(1) อปท. จัดอบรมการสร้างนวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์จากขยะแก่ประชาชนเพื่อสร้างแรงบันดาลใจ เช่น โซฟาลงขยะโต๊ะเก้าอี้เครื่องใช้ภายในบ้านจากไม้เก่า ไม้กวาดจากเศษพลาสติก เต้าเผาไร้ควัน การทำสารบำรุงดิน จากไส้เดือนดิน เป็นต้น	- อปท. - หมู่บ้าน/ชุมชน	- จังหวัด - สถจ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
	(2) อปท. จัดกิจกรรมสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนเห็นคุณค่าของขยะก่อนนำไปทิ้งอย่างไร้ประโยชน์ เช่น ผ้าป่าขยะรีไซเคิล การล่องเรือเก็บขยะ กิจกรรม Big Cleaning Day กิจกรรมทำสารบำรุงดิน น้ำหมักชีวภาพ กิจกรรมร้านรับซื้อของเก่าสีเขียว กิจกรรมธนาคารขยะชุมชน ธนาคารขยะโรงเรียน ศูนย์รีไซเคิลชุมชน กิจกรรมขยะแลกไข่/สิ่งของ กิจกรรมตลาดนัดมือสอง เป็นต้น	- อปท.	- จังหวัด - สถจ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
	(3) สถานศึกษาและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในสังกัด อปท.และโรงเรียนในสังกัด สพฐ. ตลอดจนสถานบันการศึกษาในพื้นที่ จัดกิจกรรมให้ความรู้ 3 Rs หรือ 3	- สถานศึกษาในสังกัด อปท. ทุกแห่ง	- สถ. - ภาคเอกชน

เป้าหมายของ มท.	กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
	ช. ให้แก่เด็ก นักเรียน และนักศึกษา เช่น วิธีการลดปริมาณขยะและคัดแยกขยะ การนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ เป็นต้น ทั้งนี้ให้มีการอำนวยความสะดวกให้แก่โรงเรียน สถานศึกษา วัด หรือหน่วยงานราชการในพื้นที่ โดยการจัดตั้งภาชนะรองรับแบบแยกประเภท เพื่อเป็นการส่งเสริมให้มีการคัดแยกขยะ	- อปท.	- ภาคประชาชน
	(4) ขอความร่วมมือ “ประชารัฐ” ตั้งแต่ภาคราชการภาคเอกชน ภาคการศึกษา ภาคศาสนา ภาคประชาสังคม/ภาคประชาชน (ทั้งในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด) ร่วมดำเนินการขับเคลื่อนการจัดกิจกรรมลดการใช้ถุงพลาสติก โฟม และรณรงค์ให้ใช้ถุงผ้า	- สก.	- ทุกหน่วยงานในสังกัดมท. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
	(5) สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมที่ให้ผู้คัดแยกขยะมูลฝอยรายย่อย เช่น ซาเล้ง ร้านค้าของเก่า เครือข่ายชุมชน เข้ามาบริการในหมู่บ้าน/ชุมชน	- อปท.	- ป ค . - สก. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
	(6) อปท. ร่วมกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จัดการรวมกลุ่มประชาชนที่สมัครใจตั้งเป็นกลุ่มบริหารจัดการขยะ และจัดหาสถานที่ทำการกลุ่ม รวมทั้งนัดหมายผู้ค้าของเก่ารับซื้อ หรือกลุ่มจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนขยะเป็นเงินหรือสิ่งของที่มียุทธค่า อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง	- อปท.	- ปค. - สกจ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
	(7) ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานประกอบการภาคเอกชน ลด ละ เลิก การใช้ถุงพลาสติกและโฟม หรือนำถุงพลาสติกและโฟมกลับมาใช้ประโยชน์ หรือขอความร่วมมือจากภาคเอกชนไม่ใช้ถุงพลาสติกใส่สินค้าและให้สร้างแรงจูงใจให้แก่ประชาชนในการใช้ถุงผ้าแทน	- อปท.	- จังหวัด - หอการค้าจังหวัด - สภาอุตสาหกรรมจังหวัด

เป้าหมายของ มท.	กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
			- ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
	(8) จัดตั้งศูนย์แลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดการขยะมูลฝอยชุมชน	- อบท.	- จังหวัด - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
	(9) ปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ดำเนินการไม่ถูกต้อง ให้มีการจัดการขยะมูลฝอยอย่างถูกต้อง โดยกระบวนการต่างๆ ดังนี้ การฝังกลบเชิงวิศวกรรม (Engineer Landfill) การฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล (Sanitary Landfill) เตาเผาที่มีระบบกำจัดมลพิษทางอากาศ การแปรรูปเพื่อผลิตพลังงาน (WTE) การหมักปุ๋ย (Compost) การแปรรูปขยะเป็นเชื้อเพลิง (RDF) การกำจัดขยะมูลฝอยแบบเชิงกล – ชีวภาพ (MBT) การฝังกลบแบบเทกองควบคุม (Control Dump) ขนาดน้อยกว่า 50 ตัน/วัน และเตาเผา ขนาดน้อยกว่า 10 ตัน/วัน ที่มีระบบกำจัดอากาศเสีย	- อบท.	- สธจ. - ทสจ. - สคพ. - คพ. - ภาคเอกชน/ภาคประชาชน
	(10) รวบรวมตัวเลขปริมาณขยะที่ อบท. เก็บขนไปกำจัดที่ระบบกำจัด หรือประสานขอตัวเลขปริมาณที่บ่อหรือระบบกำจัดของเอกชนที่ อบท. จ้างเก็บ/ขน/กำจัด จัดทำเป็นฐานข้อมูลการจัดการขยะมูลฝอยของ อบท. และรายงานข้อมูลผ่านระบบสารสนเทศ สธ. รวมทั้งรายงานข้อมูลผ่าน ทสจ. เพื่อรวบรวมให้สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 1 - 16 (สคพ.) รายงานข้อมูลผ่านระบบสารสนเทศของกรมควบคุมมลพิษ	- อบท.	- สธจ. - ทสจ. - สคพ. - คพ. - ภาคเอกชน/ภาคประชาชน
	(11) ในกรณีที่พื้นที่นั้นๆ ไม่มีระบบการให้บริการจัดเก็บขยะมูลฝอย ให้ อบท. ส่งเสริมประชาชนกำจัดขยะมูลฝอยภายในครัวเรือนอย่างถูกต้องตามหลัก	- อบท.	- สธ. - ทสจ. - สคพ.

เป้าหมายของ มท.	กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
	วิชาการ โดยคำนึงความเหมาะสมของพื้นที่ ไม่ก่อให้เกิดมลพิษ และผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม		- ภาคเอกชน/ภาคประชาชน
3.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกลุ่มพื้นที่การจัดการมูลฝอย (Clusters) มีการจัดทำแผนบริหารจัดการขยะของกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) และกลไกในการติดตามประเมินผลในการดำเนินการขับเคลื่อนแผนบริหารจัดการขยะของกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters)	อปท. ในพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) มีการวางแผนความร่วมมือ รวมถึงการวางระบบขนขยะมูลฝอยไปไปยัง อปท. เจ้าภาพของกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) อย่างมีมาตรฐาน และถูกต้องตามหลักวิชาการ ทั้งนี้ การดำเนินการต้องสอดคล้องกับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในภาพรวมของจังหวัดด้วย และเพื่อเป็นการขับเคลื่อนแผนบริหารจัดการขยะของกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) ให้เกิดประสิทธิภาพ ให้เจ้าภาพกลุ่มพื้นที่ฯ พิจารณาจัดให้มีกลไกในการติดตามประเมินผลในการดำเนินการขับเคลื่อนแผนบริหารจัดการขยะของกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย เช่น 1) ให้มีการรายงานสถานการณ์ดำเนินงานตามแผนบริหารจัดการขยะของกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) ทุก ๆ 3 เดือน 2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เข้าใจเทคโนโลยีให้คำแนะนำหรือตรวจเยี่ยมการดำเนินงานในพื้นที่ 3) มีการกำหนดประเด็นในการขับเคลื่อนแผนบริหารจัดการขยะของกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) ในการประชุมกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters)	- อปท.	- สถจ. - อบจ. - ภาคเอกชน/ภาคประชาชน

เป้าหมายของ มท.	กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
3.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการปิดหรือปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้อง	มีการกำหนดแผนงาน/โครงการปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยให้มีความถูกต้องตามหลักวิชาการร่วมกัน หรือร่วมกันกำหนดวิธีการกำจัดขยะมูลฝอยอย่างถูกต้อง ซึ่งอาจรวมถึงการพิจารณาในการนำเทคโนโลยีเข้ามาจัดการ โดยคำนึงถึงการลดก๊าซเรือนกระจกที่เกิดขึ้นจากสถานที่กำจัดขยะที่ไม่ถูกต้องตามข้อเสนอการยกระดับสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้องของกรมควบคุมมลพิษ เพื่อรองรับการดำเนินงานในปี 2568 ต่อไป	- อปท.	- สถ. - สถจ. - สคพ. - คพ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
3.4 จังหวัดมีมาตรการส่งกำจัดและรายงานผลการจัดการของเสียอันตรายชุมชน	(1) ในระหว่างรวบรวมขยะมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายเพื่อรอกำจัด อปท. มีสถานที่จัดเก็บที่ได้มาตรฐานและปลอดภัย	- อปท.	- สถ. - สถจ. - ทสจ. - สคพ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
	(2) ขนขยะอันตรายชุมชนให้บริษัทเอกชนนำไปกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ	- อปท.	- สถ. - สถจ. - สสจ. - รพ.สต - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
3.5 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารจัดการมูลฝอยติดเชื้ออย่างถูกวิธี	(1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการนำส่งกำจัดขยะติดเชื้ออย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ โดยต้องไม่มีขยะติดเชื้อมากค้าง	- อปท.	- สถ. - สถจ. - สสจ. - รพ.สต

เป้าหมายของ มท.	กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
			- ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
	(2) มีการดำเนินการจัดเก็บและกำจัดมูลฝอยติดเชื้อให้ถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด โดยอาจนำส่งสถานที่กำจัดมูลฝอยติดเชื้อ ที่ได้ดำเนินการประสานหน่วยงานที่มีศักยภาพในการเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอยติดเชื้อได้ ได้แก่ โรงงานกำจัดของเสียเฉพาะที่กำจัดโดยกระบวนการเผา โรงงานที่ประกอบกิจการผลิตไฟฟ้าจากขยะชุมชน ขยะอุตสาหกรรมหรือแบบผสมผสานทั้งแบบเผาตรงและใช้เชื้อเพลิง RDF และโรงงานที่ประกอบกิจการผลิตปูนซีเมนต์ มาสนับสนุนการจัดการมูลฝอยติดเชื้อให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น เป็นการชั่วคราว	- อปท.	- สธ. - สธจ. - สสจ. - รพ.สต - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
4. ด้านการบริหารจัดการ			
4.1 จังหวัดมีการนำเสนอเรื่องการบริหารจัดการขยะ เข้าสู่วาระการประชุมคณะกรรมการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยจังหวัด หรือคณะกรรมการจังหวัด หรือที่ ประชุมผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	จังหวัดทำประเด็นเรื่องการบริหารจัดการขยะ เช่น ข้อมูลการจัดการขยะในจังหวัด ปริมาณขยะ สถานการณ์ขยะในปัจจุบัน สภาพปัญหาการจัดการขยะ เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อหาแนวทางร่วมกันในการจัดการขยะในพื้นที่ รวมถึงสร้างความตื่นตัวแก่สาธารณชนเป็นวงกว้าง ร่วมกับภาครัฐ หรือเอกชน และการนำเสนอเรื่องการบริหารจัดการขยะ เข้าสู่วาระการประชุมคณะกรรมการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยจังหวัด/คณะกรรมการจังหวัด/ที่ประชุมผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อย่างน้อยต้องมีการนำเสนอในที่ประชุมใดที่ประชุมหนึ่ง หรือมากกว่า 1 คณะอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง	- อปท.	- สธ. - สธจ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
4.2 จังหวัดมีการส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ การซื้อขายคาร์บอนเครดิตจากโครงการถังขยะเปียก ลด	จังหวัดดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคเอกชนภายในจังหวัด เช่น สภาอุตสาหกรรมจังหวัด สภาหอการค้าจังหวัด ห้างสรรพสินค้า บริษัทเอกชน กลุ่มนิคมอุตสาหกรรม ฯลฯ ได้ร่วมกันสนับสนุนซื้อคาร์บอนเครดิตจากโครงการถังขยะ	- อปท. - สธจ.	- สธจ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน

เป้าหมายของ มท.	กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
โลกร้อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	เป็ ย ก วดโลกร้อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายในจังหวัด เพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนโครงการดังกล่าวต่อไป		
4.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบันทึกข้อมูลในระบบสารสนเทศด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น [รายปี (มผ.1.) และรายเดือน (มผ.2.)]	(1) จังหวัดมีการตรวจสอบข้อมูลที่ อบท. ได้บันทึกและยืนยันข้อมูลในระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (มผ.2) ตามกำหนดทุกเดือน	- อบท.	- ทสจ. - สคพ. - สจจ.
	(2) อบท. มีการดำเนินการบันทึกข้อมูลในระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (มผ.2) ภายในกำหนดของทุกเดือนได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน สำหรับข้อมูลรายปี (มผ.1) ให้ดำเนินการนำเข้าสู่ระบบสารสนเทศฯ ภายใน 1 เดือน หลังวันสุดท้ายของปีงบประมาณ	- อบท.	- สจ. - สจจ.

มาตรการ แนวทาง และกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน

ตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง

กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
1. ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ สร้างความตระหนักให้บุคลากรในสังกัด เด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไป เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอย ตั้งแต่ต้นทางจนถึงปลายทาง	- ทุกหน่วยงานในสังกัด มท. - หน่วยงานสังกัดทุกกระทรวง	- มท. - สธ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
2. รณรงค์ประชาสัมพันธ์การลด การคัดแยกขยะมูลฝอย การลดใช้ถุงพลาสติก การใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมในสำนักงานอย่างเป็นรูปธรรม	- ทุกหน่วยงานในสังกัด มท. - หน่วยงานสังกัดทุกกระทรวง	- มท. - สธ. - หน่วยงานภาคเอกชน และภาคประชาสังคม
3. สำนักงานจัดให้มีภาชนะรองรับมูลฝอยแบบแยกประเภทให้เพียงพอในสำนักงาน	- ทุกหน่วยงานในสังกัด มท. - หน่วยงานสังกัดทุกกระทรวง	- มท./ สธ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวรณรงค์ประชาสัมพันธ์ จัดกิจกรรมการลดและคัดแยกขยะมูลฝอยให้กับนักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว และส่งเสริมให้ผู้ประกอบการดำเนินการตามมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว	- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	- มท./สธ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
5. สอดแทรกเนื้อหาในหลักสูตรการเรียนการสอนในทุกระดับของสถานศึกษา เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย	- กระทรวงศึกษาธิการ - ทุกสถานศึกษาสังกัด อปท.	- สธ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
6. สร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ประชาชนในพื้นที่ เพื่อลดการต่อต้านจากประชาชนในประเด็นปัญหาเรื่องการก่อสร้างระบบการกำจัดขยะมูลฝอยและผลกระทบด้านต่างๆ จากการก่อสร้าง	- ทุกหน่วยงานในสังกัด มท.	- สธ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน

กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
7. ศึกษา วิจัย ประยุกต์ และพัฒนาทางเลือกในการใช้เทคโนโลยีการจัดการที่เหมาะสมกับพื้นที่ ปริมาณ และองค์ประกอบของขยะมูลฝอย รวมถึงส่งเสริมและขับเคลื่อนให้เกิดการรวมกลุ่มพื้นที่ การจัดการขยะมูลฝอย (Clusters) อย่างมีประสิทธิภาพ	- สด.	- วท./คพ. /พพ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
8. พัฒนาระบบฐานข้อมูลและการรายงานข้อมูลการบริหารจัดการขยะมูลฝอย	- อปท.	- สด./ภาคเอกชน
9. อบรมและพัฒนาบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีขีดความสามารถและศักยภาพ ในการจัดการขยะมูลฝอย	- สด. - อปท.	- ทส. - ภา ค เ อ ก ช น / ภา ค ประชาชน
10. สร้างกระบวนการการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนและประชาชนในพื้นที่ ในการเสนอแนะ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมตัดสินใจและร่วมมือในการดำเนินการโครงการที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไข ปัญหาขยะมูลฝอย	- จังหวัด - สด.	- ทส. - หน่วยงานภาคเอกชน และภาคประชาสังคม
11. สร้างกลไก และเครือข่ายในการเฝ้าระวัง ติดตาม และตรวจสอบการจัดการขยะมูลฝอย โดยการมีส่วนร่วมจากภาคประชาชน	- จังหวัด	- สด. - ภาคประชาชน
12. ยกย่อง เชิดชูเกียรติ ประกวดและให้รางวัลองค์กรและบุคคลที่มีจิตสำนึกและผลงาน การบริหารจัดการขยะมูลฝอยดีเด่น เช่น หน่วยงานระดับจังหวัด อำเภอ องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น หมู่บ้านชุมชนสถาน	- สด.	- มท./สด. - หน่วยงานภาคเอกชน และภาคประชาสังคม

*หมายเหตุ กิจกรรมหลักเป็นแนวทางเพื่อใช้ดำเนินการ ซึ่งสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม

ปฏิทินแนวทางการจัดกิจกรรมสำหรับอาสาสมัครท้องถิ่นรักโลก (อถล.)

ระยะเวลา	แนวทางการจัดกิจกรรม	หมายเหตุ
ไตรมาสที่ 3 ตุลาคม – พฤศจิกายน – ธันวาคม	1. กิจกรรมการรณรงค์ประชาสัมพันธ์การเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครท้องถิ่นรักโลก (อถล.) 2. กิจกรรมลดการเผาฟางข้าวและตอซังและเศษวัสดุทางการเกษตรเพื่อลดผลกระทบต่อด้านฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM 2.5) 3. กิจกรรมการรณรงค์การไถกลบตอซัง และเศษวัสดุทางการเกษตร 4. กิจกรรม Big cleaning day ในหมู่บ้านหรือชุมชน เพื่อลดความรุนแรงของปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM 2.5) เช่น การล้างทำความสะอาดถนน หรือฉีดพ่นละอองน้ำ 5. กิจกรรมการรณรงค์ให้ความรู้แก่ประชาชนในหมู่บ้านในการป้องกันฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM 2.5) 6. กิจกรรมวันรักต้นไม้ประจำปีของชาติ กิจกรรมวันสิ่งแวดล้อมไทย เช่น มีการร่วมกันปลูกต้นไม้ในพื้นที่ชุมชน หรือพัฒนาพื้นที่สวนสาธารณะ 7. สอดส่องและเฝ้าระวังสถานการณ์การไฟป่าที่อาจเกิดขึ้นในช่วงฤดูแล้ง 8. กิจกรรมการร่วมกันจัดทำแนวป้องกันไฟป่าและติดตั้งจุดเตือนภัย	ในช่วงเดือนตุลาคมถึงเดือนธันวาคมเป็นช่วงฤดูหนาวของประเทศไทย สถานการณ์สิ่งแวดล้อมทั่วพื้นที่มีอากาศเย็นและแห้ง ซึ่งส่งผลให้มีโอกาสเกิดไฟป่า ในบางพื้นที่ ประกอบกับปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM 2.5) เนื่องจากการเผาวัสดุอินทรีย์ทางการเกษตร ในฤดูกาลเก็บเกี่ยว
ไตรมาสที่ 2 มกราคม – กุมภาพันธ์ – มีนาคม	1. กิจกรรมการรณรงค์ประชาสัมพันธ์การเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครท้องถิ่นรักโลก (อถล.) 2. สอดส่อง เฝ้าระวัง และรายงานผลการจัดการมูลฝอย เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนในชุมชน และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของหมู่บ้าน/ชุมชน ตลอดจนสถานการณ์การจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ 3. กิจกรรมเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ประชาชนในท้องถิ่น 4. กิจกรรมการลดและคัดแยกขยะ กิจกรรมรณรงค์ให้ประชาชนในพื้นที่ลดการใช้ถุงพลาสติก โฟม และเลือกใช้ผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม หรือกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ด้านสิ่งแวดล้อมต่อชุมชน ฯลฯ 5. กิจกรรมให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน เกี่ยวกับการลดและคัดแยกขยะตามหลัก 3Rs หรือ 3 ช. คือ 3 Rs : Reduce Reuse และ Recycle หรือ 3 ช: ใช้น้อย ใช้ซ้ำ และนำกลับมาใช้ใหม่ 6. กิจกรรมวันอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของชาติ 7. กิจกรรมรวมกลุ่มการแปรรูปขยะมูลฝอยเพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์ เช่น การนำขยะเปียกมาทำน้ำหมักชีวภาพ/ปุ๋ยหมัก ฯลฯ 8 กิจกรรม Big cleaning day ในช่วงของหลังเทศกาลปีใหม่	ในช่วงเดือนมกราคมถึงเดือนมีนาคมเป็นช่วงฤดูร้อนของประเทศไทย สถานการณ์สิ่งแวดล้อมในช่วงเวลาดังกล่าว ปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM 2.5) มีแนวโน้มลดลง เทศกาลปีใหม่ประชาชนมีการเฉลิมฉลองในช่วงของเวลาดังกล่าวซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาขยะมากขึ้น

ระยะเวลา	แนวทางการจัดกิจกรรม	หมายเหตุ
ไตรมาสที่ 3 เมษายน – พฤษภาคม – มิถุนายน (2565)	1. กิจกรรมการรณรงค์ประชาสัมพันธ์การเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อถล.) 2. กิจกรรมการประชาสัมพันธ์และรณรงค์ใช้ภาชนะใส่บาตรหรือถาดอาหาร เช่น ถ้วย ปิ่นโต ถุงผ้า หรือวัสดุที่ทำมาจากธรรมชาติ เพื่อลดการใช้ถุงพลาสติกในช่วงของเทศกาลทำบุญตักบาตร เทศกาลสงกรานต์ที่ประชาชนในชุมชนมีแนวโน้มเข้าวัดทำบุญมากขึ้น 3. กิจกรรมการรณรงค์การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่าเนื่องในประเพณีสงกรานต์ 4. กิจกรรม Big cleaning day ในช่วงหลังเทศกาลสงกรานต์ 5. กิจกรรมการอบรมให้ความรู้อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อถล.) 6. กิจกรรมเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารและกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกด้านการบริหารจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย การปกป้องและรักษาสิ่งแวดล้อม 7. กิจกรรมการรณรงค์การประหยัดพลังงานและรักษาสิ่งแวดล้อมในช่วงฤดูร้อนให้กับประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน 8. กิจกรรม “วันสิ่งแวดล้อมโลก” (World Environment Day) วันที่ 5 มิถุนายน ของทุกปี 9. กิจกรรมการทำความสะอาดพื้นที่ชายหาดท่องเที่ยว	ในช่วงเดือนเมษายนถึงเดือนมิถุนายนเป็นช่วงฤดูร้อนของประเทศไทย สถานการณ์สิ่งแวดล้อมทั่วพื้นที่มีอุณหภูมิสูงขึ้น ประชาชนในพื้นที่มีการใช้พลังงานไฟฟ้ามากขึ้น เช่น การเปิดเครื่องปรับอากาศ เป็นต้น ปัญหาภัยแล้งที่ทำให้น้ำเพื่อใช้อุปโภคบริโภคลดน้อยลง ประกอบกับเทศกาลสงกรานต์ ในเดือนเมษายน นั้น ประชาชนมีการละเล่น ทำให้อาจจะมีการใช้น้ำมาก และมีปัญหาขยะจากการเฉลิมฉลองเทศกาลดังกล่าว
ไตรมาสที่ 4 กรกฎาคม – สิงหาคม – กันยายน	1. กิจกรรมการรณรงค์ประชาสัมพันธ์การเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อถล.) 2. กิจกรรมการทำความสะอาดท่อระบายน้ำ เพื่อรองรับน้ำในช่วงฤดูฝน 3. กิจกรรมการรณรงค์การลดการทิ้งขยะลงแม่น้ำลำคลอง 4. กิจกรรมการเก็บกำจัดผักตบชวาในแหล่งน้ำ 5. กิจกรรมรวมกลุ่มการแปรรูปผักตบชวา เช่น กระเป๋จากผักตบชวา หรือวัสดุกันกระแทก เป็นต้น 5. กิจกรรมเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารและกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกด้านการบริหารจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย การปกป้องและรักษาสิ่งแวดล้อม 6. กิจกรรมการวันช้างโลก กิจกรรมวันสืบ นาคะเสถียร และและ กิจกรรมวันพิทักษ์ป่าโลกกิจกรรมวันโอโซนโลก กิจกรรมวันอนุรักษ์รักษา-คูคลองแห่งชาติ เพื่อเสริมสร้างความตระหนักรู้และสร้างความเข้าใจให้แก่ประชาชนในพื้นที่ในการรักษาสิ่งแวดล้อม	ในช่วงเดือนกรกฎาคมถึงเดือนกันยายนเป็นช่วงฤดูฝนของประเทศไทย สถานการณ์สิ่งแวดล้อมทั่วพื้นที่มีน้ำสะสมในแหล่งน้ำมาก อาจก่อให้เกิดเหตุอุทกภัยได้ วัชพืชน้ำ เช่น ผักตบชวา ในช่วงน้ำหลาก อาจก่อให้เกิดอุปสรรคต่อการจราจรทางน้ำ และขยะในแม่น้ำลำคลอง รวมถึงตามท่อระบายน้ำ เป็นเหตุให้บางพื้นที่มีน้ำสะสมมากไม่สามารถระบายน้ำได้ทัน

ปฏิทินแนวทาง การจัดกิจกรรม สำหรับอาสาสมัคร ท้องถิ่นรักษ์โลก (อกล.)

อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อกล.)

เพื่อเป็นการรณรงค์สร้างความรู้ ความเข้าใจ และสร้างจิตสำนึก ให้แก่ประชาชนทุกภาคส่วน ได้มีส่วนร่วมในการลดปริมาณ และคัดแยก ขยะมูลฝอย เป็นเครือข่ายที่เกิดจากความร่วมมือโดยสมัครใจของ ประชาชนบุคคลที่มีความสนใจ มีความสมัครใจ มีความเสียสละ และ อุทิศตนในการทำงานด้านการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย การปกป้อง และ รักษาทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นของตนเอง โดย อกล.ที่เกิดขึ้นจะต้องมีครัวเรือนที่อยู่ในองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นเข้าร่วม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของครัวเรือนทั้งหมด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการอำนวยความสะดวกและสนับสนุน ในการจัดกิจกรรม

ไตรมาสที่ 1

ตุลาคม – พฤศจิกายน – ธันวาคม

1. กิจกรรมการรณรงค์ประชาสัมพันธ์การเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อกล.)
2. กิจกรรมลดการเผาฟางข้าวและตอซังและเศษวัสดุทางการเกษตร เพื่อลด ผลกระทบด้านฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM 2.5)
3. กิจกรรมการรณรงค์การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท และเผยแพร่กฎหมาย
4. กิจกรรม Big cleaning day ในหมู่บ้านหรือชุมชน เพื่อลดความรุนแรงของ ปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM 2.5) เช่น การล้างทำความสะอาดถนน หรือฉีดพ่น ละอองน้ำ
5. กิจกรรมการรณรงค์ให้ความรู้แก่ประชาชนในหมู่บ้านในการป้องกันฝุ่นละออง ขนาดเล็ก (PM 2.5)
6. กิจกรรมวันรักต้นไม้ประจำปีของชาติ กิจกรรมวันสิ่งแวดล้อมไทย เช่น มีการร่วมกันปลูกต้นไม้ในพื้นที่ชุมชน หรือพัฒนาพื้นที่สวนสาธารณะ
7. สอดส่องและเฝ้าระวังสถานการณ์การไฟฟ้าที่อาจเกิดขึ้นในช่วง ฤดูแล้ง
8. กิจกรรมการร่วมกันจัดทำแนวป้องกันไฟฟ้าและติดตั้งจุดเตือนภัย

ไตรมาสที่ 2

มกราคม – กุมภาพันธ์ – มีนาคม

1. กิจกรรมการรณรงค์ประชาสัมพันธ์การเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อกล.)
2. สอดส่อง เฝ้าระวัง และรายงานผลการจัดการมูลฝอย เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการ แก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนในชุมชน และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของหมู่บ้าน/ ชุมชน ตลอดจนสถานการณ์การจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่
3. กิจกรรมเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมให้ประชาชนในท้องถิ่น
4. กิจกรรมการลดและคัดแยกขยะ กิจกรรมรณรงค์ให้ประชาชน ในพื้นที่ลดการใช้ถุงพลาสติก โฟม และเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อ สิ่งแวดล้อม หรือกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ด้านสิ่งแวดล้อมต่อชุมชน ฯลฯ
5. กิจกรรมให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชนเกี่ยวกับการลดและคัดแยก ขยะตามหลัก 3Rs หรือ 3 ข. คือ 3 Rs : Reduce Reuse และ Recycle หรือ 3 ข: ใช้น้อย ใช้ซ้ำ และ นำกลับมาใช้ใหม่
6. กิจกรรมวันอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของชาติ
7. กิจกรรมรวมกลุ่มการแปรรูปขยะมูลฝอยเพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์ เช่น การนำขยะเปียกมาทำน้ำหมักชีวภาพ/ปุ๋ยหมัก ฯลฯ
8. กิจกรรม Big cleaning day ในช่วงหลังเทศกาลปีใหม่

ไตรมาสที่ 3

เมษายน – พฤษภาคม – มิถุนายน

1. กิจกรรมการรณรงค์ประชาสัมพันธ์การเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อกล.)
2. กิจกรรมการประชาสัมพันธ์และรณรงค์ให้ประชาชนใช้ภาชนะใส่อาหารหรือภาชนะบรรจุอาหาร เช่น ถ้วย ปิ่นโต ถังน้ำ หรือวัสดุที่ทำมาจากธรรมชาติ เพื่อลดการใช้ถุงพลาสติกในช่วงของเทศกาลสงกรานต์ เทศกาลสงกรานต์ที่ประชาชนในชุมชนมีแนวโน้มเข้าวัดทำบุญมากขึ้น
3. กิจกรรมการรณรงค์การใช้ภาชนะอย่างรู้คุณค่าเนื่องในประเพณีสงกรานต์
4. กิจกรรม Big cleaning day ในช่วงหลังเทศกาลสงกรานต์
5. กิจกรรมการอบรมให้ความรู้อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อกล.)
6. กิจกรรมเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารและกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึก ด้านการบริหารจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย การปกป้องและรักษาสิ่งแวดล้อม
7. กิจกรรมการรณรงค์การประหยัดพลังงานและรักษาสิ่งแวดล้อมในช่วงฤดูร้อนให้กับ ประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน
8. กิจกรรม “วันสิ่งแวดล้อมโลก” (World Environment Day) วันที่ 5 มิถุนายน ของทุกปี
9. กิจกรรมการทำความสะอาดพื้นที่ชายหาดท้องถิ่น

ไตรมาสที่ 4

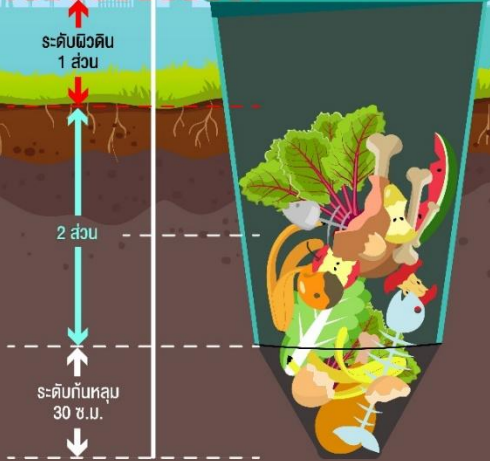
กรกฎาคม – สิงหาคม – กันยายน

1. กิจกรรมการรณรงค์ประชาสัมพันธ์การเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อกล.)
2. กิจกรรมการทำความสะอาดสระน้ำ เพื่อรองรับน้ำในช่วงฤดูฝน
3. กิจกรรมการรณรงค์การลดการทิ้งขยะลงแม่น้ำลำคลอง
4. กิจกรรมการเก็บกำจัดผักตบชวาในแหล่งน้ำ
5. กิจกรรมรวมกลุ่มการแปรรูปผักตบชวา เช่น กระป๋องจากผักตบชวา หรือวัสดุ กั้นกระแทก เป็นต้น
5. กิจกรรมเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารและกิจกรรมเพื่อเสริมสร้าง จิตสำนึกด้านการบริหารจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย การปกป้องและรักษา สิ่งแวดล้อม
6. กิจกรรมการวันช้างโลก กิจกรรมวันสืบ นาคะเสถียร และกิจกรรมวันพิทักษ์ ป่าโลก กิจกรรมวันไอโซนโลก กิจกรรมวันอนุรักษ์รักษา-คุณลองแห่งชาติ เพื่อเสริมสร้างความตระหนักและสร้างความเข้าใจให้แก่ประชาชน ในพื้นที่ในการรักษาสิ่งแวดล้อม

กองสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

โครงการถังขยะเปียก ลดโลกร้อน

วิธีการทำถังขยะเปียก ลดโลกร้อน

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย

คาร์บอนเครดิต จากโครงการถังขยะเปียก ลดโลกร้อน

ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

สนับสนุนคาร์บอนเครดิตจากชุมชน

เสริมภาพลักษณ์ที่ดีให้กับองค์กร

ประสงค์สอบถาม/สนับสนุน

- กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น โทร 022419000 ต่อ 2112
- สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดทั่วประเทศ

สรุปสาระสำคัญกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2567

มีผลบังคับใช้วันที่ 17 พฤศจิกายน 2568

ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตที่ราชการส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ออก
ข้อกำหนดของท้องถิ่นต้องไม่เกินอัตราค่าธรรมเนียม ดังนี้

- 1 การรับทำการเก็บและขนสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย ฉบับละ 5,000 บาท (ใบอนุญาตมีอายุ 1 ปี นับแต่วันที่ออกใบอนุญาต)
- 2 การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย ฉบับละ 37,500 บาท (ใบอนุญาตมีอายุ 5 ปี นับแต่วันที่ออกใบอนุญาต)
- 3 การหาประโยชน์จากการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย ฉบับละ 25,000 บาท (ใบอนุญาตมีอายุ 5 ปี นับแต่วันที่ออกใบอนุญาต)

กรณีที่มีการนำพลังงานทดแทนหรือพลังงานสะอาดมาใช้ในการเก็บและขนสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย หรือมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ หรือการหาประโยชน์จากการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยซึ่งสามารถลดก๊าซเรือนกระจกได้ ให้เก็บค่าธรรมเนียม ในอัตราร้อยละ 90 ของอัตราค่าธรรมเนียม ที่ราชการส่วนท้องถิ่นกำหนด

ค่าธรรมเนียมการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยที่ราชการส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ออกข้อกำหนดของท้องถิ่น ต้องไม่เกินอัตราค่าธรรมเนียม ดังนี้

ที่	การเก็บและขนมูลฝอย หรือการกำจัดมูลฝอย	ปริมาณมูลฝอย	ค่าธรรมเนียมการเก็บและขน	ค่าธรรมเนียมการกำจัดมูลฝอย	การยกเว้นค่าธรรมเนียม
1	รายเดือน	ไม่เกิน 120 กก. หรือ 600 ลิตร หรือ 0.6 ลบ.ม.	เดือนละ 30 บาท แต่ไม่เกิน 102 บาท	เดือนละ 20 บาท แต่ไม่เกิน 70 บาท	กรณีคัดแยกมูลฝอยทั้งหมดได้ตามประเภทที่กำหนด ให้เก็บค่าธรรมเนียม การกำจัด ในอัตรากึ่งหนึ่งของอัตราค่าธรรมเนียม 50% OFF
2	รายครั้ง	ให้คิดเป็นหน่วย หน่วยละ 120 กก. หรือ 600 ลิตร หรือ 0.6 ลบ.ม.	ไม่เกินหน่วยละ 200 บาท (หากมีปริมาณเกิน 240 กก. ให้เก็บค่าธรรมเนียมเพิ่มในอัตราที่กำหนด)		

**การปรับอัตราค่าธรรมเนียมในการเก็บและขนมูลฝอย และกำจัดมูลฝอย โดยให้เพิ่มอัตราค่าธรรมเนียมขึ้นต่ำในปีที่ 7 และปีที่ 13 นับแต่วันที่กฎกระทรวงมีผลใช้บังคับ

ให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมการเก็บขนหรือการกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย
กรณีประกาศเขตพื้นที่ประสบสาธารณภัย เฉพาะที่เกิดจากภัยธรรมชาติ

กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

แนวทางการบริหารจัดการมูลฝอยและจัดเก็บค่าธรรมเนียมขยะตามกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียม และยกเว้นค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2567 สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

แนวทางที่ 1 การคิดค่าธรรมเนียมตามลักษณะการคัดแยกและทิ้งขยะ

- การออกข้อบัญญัติท้องถิ่นโดยให้ครอบคลุมทุกแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอย
- กำหนดโครงสร้างการบริหารจัดการขยะมูลฝอยระดับชุมชน
- กำหนดกลุ่มในการจัดเก็บค่าธรรมเนียม

กรณี	ค่าธรรมเนียม (เดือน/ครั้ง)	การจัดการขยะ		ความถี่การเก็บขน
		อินทรีย์	ทั่วไป/อื่นๆ	
1	ขั้นต่ำ 40 บาท	จัดการเอง	นำส่งเอง	ตามที่ อปท. กำหนด
2	สูงกว่ากรณีที่ 1 แต่ไม่เกินตามที่ กฎกระทรวงกำหนด	จัดการเอง	ตัวแทน	1 ครั้ง/สัปดาห์
3	สูงกว่ากรณีที่ 2 แต่ไม่เกินตามที่ กฎกระทรวงกำหนด	ตัวแทน	นำส่งเอง	วันเว้นวัน
4	สูงกว่ากรณีที่ 3 แต่ไม่เกินตามที่ กฎกระทรวงกำหนด	ตัวแทน	ตัวแทน	ขยะอินทรีย์: วันเว้นวัน ขยะทั่วไป/อื่นๆ: 1 ครั้ง/สัปดาห์

แนวทางที่ 3 การคิดค่าธรรมเนียมตามลักษณะการมีส่วนร่วมของครัวเรือน

อปท. ดำเนินโครงการส่งเสริมการคัดแยกขยะในครัวเรือน โดยใช้ป้าย/สติ๊กเกอร์/ธงสัญลักษณ์

- **ธงเขียว (เข้าร่วม)** สมาชิกใจในการจัดการขยะด้วยตนเอง เสียค่าธรรมเนียมรายเดือน/ครั้ง ไม่ต่ำกว่าอัตราที่กฎกระทรวงกำหนด
- **ธงแดง (ไม่เข้าร่วม)** ครัวเรือนไม่มีการคัดแยกขยะ เสียค่าธรรมเนียมอัตราสูงสุดเป็นรายเดือน/ครั้ง ตามอัตราที่กฎกระทรวงกำหนด

แนวทางที่ 2 การคิดค่าธรรมเนียมตามกลุ่มประเภทของแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอย

- กำหนดค่าธรรมเนียมตามประเภทแหล่งกำเนิด
- กำหนดค่าธรรมเนียมสำหรับครัวเรือนที่ไม่คัดแยกขยะ (อัตราสูงสุด) และครัวเรือนคัดแยกขยะ (อัตราขั้นต่ำ)
- กำหนดให้มีระบบตรวจสอบ และเจ้าหน้าที่ลงไปตรวจสอบการคัดแยกขยะ

แนวทางที่ 4 การคิดค่าธรรมเนียมตามปริมาณน้ำหนัขยะ

- กำหนดความถี่การเก็บขนขยะ ทุกๆ 10-15 วัน
- กำหนดให้มีจุดรวบรวมและภาระขนาน้ำหนักขยะในชุมชน/หมู่บ้าน
- กำหนดค่าธรรมเนียมเก็บขนและกำจัดมูลฝอยต่อลิโกรัม คิดเป็นรายเดือนไม่ต่ำกว่าอัตราต่ำสุดและรายครั้งสูงสุดไม่เกินอัตราตามที่กฎกระทรวงฯ กำหนด

คำแนะนำในการคัดแยกมูลฝอยแบบแยกประเภทสำหรับประชาชน

1. ประชาชนต้องคัดแยกมูลฝอยก่อนส่งให้ อปท.

แบบของถุง	ประเภทของมูลฝอย				
	อินทรีย์	นำกลับมาใช้ใหม่	เป็นพิษ/อันตราย	ทั่วไป	มูลฝอยติดเชื้อ
1. ถุงพลาสติกใสหรือสีขาวขุ่นทั่วไปที่มองเห็นประเภทมูลฝอยที่อยู่ภายใน	✓	✓	✓	✓	✗
2. ถุงดำ	✗	✗	✗	✓	✗
3. ถุงสีหรือถุงที่สกรีนด้วยสี	เขียว	เหลือง	ส้ม	น้ำเงิน	แดง
4. ถุงที่มีข้อความระบุประเภทของมูลฝอยบนถุง	✓	✓	✓	✓	✓

2. การรวบรวมมูลฝอยเพื่อส่งให้ อปท.

- กรณีบ้านพักอาศัยให้ประชาชนนำมาวางไว้หน้าบ้านตามวันและเวลาที่ อปท. กำหนด
- กรณีอาศัยอยู่ในอาคาร คอนโดมีเนียม หอพัก อพาร์ทเมนต์และอื่น ๆ ให้ผู้อยู่อาศัยนำมูลฝอยมาใส่ในภาชนะรองรับมูลฝอยแต่ละประเภทที่เจ้าของสถานที่/นิติบุคคลจัดเตรียมไว้ตามวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนด

3. จุดเก็บรวบรวมมูลฝอย (drop off) ในชุมชน ในกรณี อปท. มีการคัดแยกมูลฝอยบางประเภทเพื่อนำไปจัดการโดยเฉพาะหรือสถานที่ที่เอกชนจัดให้มีจุดรวบรวม

- มูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่ ให้คัดแยกตามประเภทของวัสดุรีไซเคิลใส่ลงในถุงบรรจุให้ถูกต้อง และใส่ภาชนะตามประเภทที่ อปท. จัดเตรียมไว้
- มูลฝอยที่เป็นพิษ/อันตราย ให้บรรจุลงในถุงบรรจุให้ถูกต้องและนำมาทิ้งในภาชนะตามประเภทที่ อปท. จัดเตรียมไว้

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย

การขับเคลื่อนการดำเนินงานธนาคารขยะ (Recyclable Waste Bank) ของ อปท.

- สก. กำหนดแนวทางการสร้างอาชีพ และเพิ่มรายได้ให้ประชาชนในท้องถิ่นผ่านการจัดตั้งธนาคารขยะ (Recyclable Waste Bank) และการเพิ่มมูลค่าจากการคัดแยกขยะ (Upcycling Waste to Wealth) เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้ประโยชน์เป็นแนวทางในการบริหารจัดการขยะในพื้นที่ให้มีประสิทธิภาพ
- ลดปริมาณขยะที่จะไปสู่บ่อฝังกลบ ลดภาระในการจัดการปัญหาขยะ รักษาสิ่งแวดล้อมและลดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ และสามารถสร้างอาชีพและเพิ่มรายได้ให้กับประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างยั่งยืน

ผลการดำเนินงาน

7,768 อปท.

16,085 ธนาคารขยะ

สมาชิก 9,599,262 คน

878 ตันแบบระดับอำเภอ

ปริมาณขยะที่ขายได้ 213,074 ตัน

รายรับ (บาท)

1,238 ล้านบาท

เงินสวัสดิการ (บาท)

924.09 ล้านบาท

คงเหลือ 314.35 ล้านบาท

สก. ได้รับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2568 โครงการจ้างปรับปรุงระบบสารสนเทศการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อรองรับฐานข้อมูลธนาคารขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สก. ฝึกอบรมใช้งานระบบสารสนเทศธนาคารขยะของอปท. ในวันที่ 19 สิงหาคม 2568 ผ่านระบบการประชุมออนไลน์ (Cisco Webex) ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สก. ฝึกอบรมใช้งานระบบสารสนเทศธนาคารขยะของอปท. ให้กับเจ้าหน้าที่และบุคลากรของ สก. ในวันที่ 6 ตุลาคม 2568 ณ โรงแรมเอเลี่ยนเดอร์ แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

สก. ได้แจ้งให้ อปท. นำเข้าข้อมูลการดำเนินงานธนาคารขยะในระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระบบฐานข้อมูลธนาคารขยะ ในวันที่ 3 พฤศจิกายน 2568

ข้อสังเกต

- เร่งรัดให้ อปท. ทุกแห่ง (อบต./เทศบาล) บันทึกข้อมูลผลการดำเนินงานในระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยของ อปท. ตามหนังสือ สก. ด่วนที่สุด ที่ มท 0821.2/ว 4903 ลงวันที่ 20 ตุลาคม 2568 ซึ่งได้กำหนดเป็นตัวชี้วัดของ สก. รอบการประเมินที่ 1/69 ข้อที่ 13 เรื่อง การขับเคลื่อนธนาคารขยะของ อปท.
- ขอความร่วมมือผู้ตรวจราชการกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้เพิ่มประเด็นการนำเข้าข้อมูลผลการดำเนินงานธนาคารขยะของ อปท. ในระบบสารสนเทศเป็นประเด็นการตรวจราชการ